

229 Urtarrila Enero Janvier

Erakunde bizitza
Sariak
Gazteria
Jardunaldiak
Udalak
Argitalpenak
Auñamendi
Agenda

José Luis Ansorena Miranda, Premio Manuel Lekuona 2011

Musicólogo, compositor, intérprete y director, es además un activo promotor de iniciativas para la protección y la divulgación del patrimonio musical vasco.

AUÑAMENDI Creative Commons lizentziapean

2012ko urtarileitik aurrera Auñamendi Eusko Entziklopediako artikuluak Creative Commons lizentziapean argitaratuko dira...

ENE Saria 2011 Madrilgo Euskal Etxearren esku
Iragan den abenduaren 26an Donostia Miramar Jauregian Madrilgo Euskal Etxearri ENE SARIA 2011 emateko ekitaldia...

Eusko Ikaskuntzak ikerketa lanak burutzeko laguntzen deialdia ireki du Eusko Ikaskuntzak, urtero lez, Euskal Herria eta euskal kultura oinarri duten ikerketak sustatzeko laguntzak...

Junta Permanente en Iruña

El 22 de diciembre en el Palacio de Navarra, en Pamplona, se desarrolló la última Junta Permanente de...

"Harriak jarri nau Euskal Herriaz jabetzearen bidean"

Joxemartin Apalategi
Begiristainen oroinmenez

EDUKI INTERESGARRIAK

Bideoak: Negua ospatuz

Iñaki Perurena

Boletín ha jaso nahi ez baduzu, bidali mezu bat helbide honetara: bazkideak@eusko-ikaskuntza.org
Si no desea recibir este boletín envíe un mensaje a: bazkideak@eusko-ikaskuntza.org

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

Erakunde bitzitza

2012 urtarrila 1

Junta Permanente en Iruña

Berriak

Agenda

Euskonews

Prentsa gunea

Asmoz ta Jakitez Berripapera

El 22 de diciembre en el Palacio de Navarra, en Pamplona, se desarrolló la última Junta Permanente de Eusko Ikaskuntza del año 2011. La Presidenta del Gobierno de Navarra, Yolanda Barcina, se acercó a saludar a los presentes. Además de fallar la concesión del [Premio Manuel Lekuona 2011](#), la Junta Permanente dedicó varias horas a analizar los presupuestos presentados por el Comité Ejecutivo para el ejercicio 2012. En una coyuntura de gran dificultad para el desarrollo de sus actividades, los y las miembros de la Junta debatieron con franqueza y contrastaron sus puntos de vista, haciendo repaso a los proyectos y actividades para el año que acaba de comenzar. A este propósito, el Presidente José María Muñoz presentó las bases de un plan de reflexión estratégica que deberá ocupar buena parte del 2012 y que servirá para orientar el porvenir de Eusko Ikaskuntza en el horizonte de su primer centenario.

Iñaki Azkoaga, Presidente de la Sección de Medios de Comunicación

El 12 de diciembre, la Sección de Medios de Comunicación eligió al socio Iñaki Azkoaga como su presidente. Nacido en Arrasate-Mondragón en 1952, Iñaki Azkoaga es Licenciado en Ciencias Políticas y Sociología, investigador y creador de una metodología propia para Diagnósticos de Comunicación Interna y Externa. Fundador de dos empresas en activo en el campo de la comunicación, es formador de profesionales en diagnóstico de comunicación y responsabilidad social. En los últimos años, dentro de Eusko Ikaskuntza, ha tenido la responsabilidad de comunicación en los Programas Especiales Pluridisciplinares sobre Desarrollo Sostenible y BAI+5.

Plan de trabajo

El programa del candidato avalado por los socios y las socias de la Sección de Medios de Comunicación está centrado sobre tres ejes:

1. *Mediatika*. Impulsar y mejorar en lo posible los Cuadernos de Sección, asegurando su edición

con periodicidad no inferior a la anual. Se aspira a conformar un Comité de Redacción de prestigio y activo, y a mejorar la indexación de la revista en las bases de datos y rankings científicos internacionales.

2. *Nexo para periodistas.* Aunar al colectivo de científicos y profesionales que están ejerciendo su labor en distintos medios, lugares y especialidades. Se aspira a organizar un "Encuentro de periodistas euskaldunes" para el que se plantearán distintas acciones. Además, se invitará a periodistas jóvenes a trabajar en este ámbito.

3. *Imagen País.* Creación de un grupo de trabajo que investigue y profundice sobre este tema dentro del ámbito de actuación de Eusko Ikaskuntza. Organización de unas jornadas sobre reputación, imagen y 'place branding' del País, de sus ciudades y empresas.

Ibon Manterola Garate, Hezkuntza Saileko Presidente

Ibon Manterola bazkidea hautatu du Hezkuntza Sailak hurrengo lau urteetarako presidente. Ingeles Filologian lizentziatura da Manterola eta 2002an, EHUKO Hizkuntzaren Jabekuntza eta Erabilera ikertaldean (HIJE) hasi zen, talde honekin batera hainbat artikulu eta liburu-atal idatzi dituelarik. 2007-2008 ikasturteaz geroztik, EHUKO Hizkuntzalaritzta eta Euskal Ikasketak Saileko irakaslea da.

2011ko martxoan aurkeztu zuen doktoretza tesi. Itziar Idiazabal (EHU) eta Joaquim Dolz (Université de Genève) irakasleen zuzendaritzapean, eta murgilketa bidezko elebitasunaren azterketa egin zuen bertan, hizkuntzen didaktikaren ikuspegitik abiatuta.

Eusko Ikaskuntzaren laguntzen bidez, zenbait ikerketa-egitasmoen jardun du, eta berriki Eusko Ikaskuntzaren Apraiz-Zumalabe beka duen egitasmoaren tutore izendatu dute.

Lan programa

Ibon Manterolak Hezkuntza Sailerako eratu duen lan programak lau ildo jorratuko ditu, haren aurreko ziren Ines Garcia Azkoaga presidenteak abiatutako lanari jarraipena emango diotenak:

1. *Ikastaria aldizkaria.* Oso garrantzitsua da hezkuntzaren esparruko ezagutzak gizarteratzeko zereginan. Horregatik, aurrez egindako bideari eutsiz, *Ikastariaren argitalpena* sendotzea izango da lan ildoren zereginik nagusienetako bat.

2. *Ikerketarako laguntzak.* Hezkuntza Sailak laguntza horien alde egiten jarraituko du, izan ere, laguntzak eraginkorrik dira ikasle eta irakasleak ikerketa mundura erakartzeko eta Eusko Ikaskuntzako Kideen artean askotariko ikerketa egitasmoak abian jartzeko.

3. *Hôte de Relations Internationales Université de Genève* beka oso garrantzitsua da Eusko Herriko hezkuntza komunitatearentzat. Eusko Ikaskuntzaren beka honen bidez, irakaskuntza eta ikaskuntza prozesuen azterketan diharduten irakasle eta ikertzaleek prestakuntza paregabea jasotzeko aukera dute.

4. Hezkuntza Saileko kideen bestelako proposamenak (euskar hezkuntzaren historia, eskolako kirola...) bideratzen eta laguntzen saiatzea izango da beste zeregin garrantzitsu bat.

inprimatu

lagun batu bidali

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

Sariak

2012 urtarrila 1

ENE Saria 2011 Madrilgo Euskal Etxearen esku

Iragan den abenduaren 26an Donostiako Miramar Jauregian Madrilgo Euskal Etxeari ENE SARIA 2011 emateko ekitaldia burutu zen. Eusko Ikaskuntzako Lehendakaria den Jose Mari Muñozak Julio Elejalde Madrilgo Euskal Etxeko presidenteari eman zion Nestor Basterretxeak ekitaldi berezi honetarako egindako anagramaren erreprodukzioa. Madrilgo Euskal Etxea irabazi-asmorik gabeko elkartea da. 1979. urtean sortu zen, Gerra Zibilaren aurretik existitu zenaren oinordeko eta jarraitzailea bezala. Madrilgo Euskal Etxea euskaldunen elkargunea eta ekintza sozio-kulturalen bateragunea da eta euskara eskolak emateaz gain, beste hainbat ekimen antolatzen ditu, beti ere, euskal kulturaren eta euskararen ezagutza sustatzeko. Gorka Alvarez Madrilgo Euskal Etxeko euskara arduradunak adierazi zuenez, , Korrika, Euskal Orfeoia, euskarazko mezak, umeentzako ekimenak eta beste hainbat aktibitate antolatzen dituzte.

Euskararen Nazioarteko Eguna (ENE) 1949an Eusko Ikaskuntzaren baitan sortutako ekimena da. Urtero, abenduaren 3an, euskal hizkuntzaren unibertsaltasuna aldarrikatzea du xede. Orain dela 6 urte, Eusko Ikaskuntzak ospakizunari bultzada berri bat ematea erabaki zuen eta horretarako ekimen ugari prestatu izan ditu. Horien guztien helburua euskal hizkuntzarekiko gogoa berpiztea izan da, bai gizarteko alderdi berrietan zein XXI. mende hasiera honen komunikazio plataforma menderatzalleen artean.

[\[+\] Informazio gehiago](#)

REMISE DES PRIX 2011 EUSKO IKASKUNTZA - VILLE DE BAYONNE

Trois danseurs, Philippe Oyhamburu, Jean Nesprias, Koldo Zabala, une jeune chercheuse, Marie Pourquié Videgain et un vidéaste Ramuntxo Garbisu ont été honorés à la mairie de Bayonne le vendredi 9 décembre à 11 h en présence de Jean René Etchegaray, adjoint au maire de Bayonne délégué à la culture. Les trois chorégraphes ont reçu un makila d'honneur, pour l'ensemble de leur carrière, des mains des représentants d'Eusko Ikaskuntza, portant la devise "Asmoz ta Jakitez".

Berriak

[Agenda](#)

[Euskonews](#)

[Prentsa gunea](#)

[Asmoz ta Jakitez Berripapera](#)

Puis c'est Beñat Oyhartzabal, académicien basque, qui a pris la parole pour expliquer au grand public, mot à mot, le titre de la thèse récompensée, par la remise d'un chèque de 2500 euros, "Approche neuropsychologique du traitement des verbes dans l'aphasie agrammatique. Etude translinguistique de cas : basque et français."

Le prix vidéo documentaire a donné lieu à la remise d'un chèque de 1250 euros au lauréat Ramuntxo Garbisu pour son reportage militant sur le port de Bayonne "Dans le Port... on nous dit que tout est bon".

[inprimatu](#)

[lagun batu bidali](#)

BARRUTI PIBATURA [

] pribatutasun politika] legal oharrak] Elri buruz] horremeanak] gogokoet erantsi

ei-sev@eusko-ikaskuntza.org © 2005 Eusko Ikaskuntza

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

Gazteria

2012 urtarrila 1

DATORKIGUNEA

Gizarte berriaren balioen eraikuntza

Datorren urtarrilaren 14an Gipuzkoako Foru Aldundiko Craj-eko bulegoetan burutuko da Datorkiguneko "Berezko Bizi Balioak eraikitzen" gaiaren inguruko azken batzarra. Bertan Euskal Herriko zazpi lurrealdetako eta diziiplina anitzetako gazteek gizarte berri baten eraikuntzan jendartea izan beharko lituzkeen balio parada bat definitu dute. Balio hauek gizarte garaikidean gure egin ditzagun ordea, hainbat eremutan eragitea nahitaezkoa da eta lan ildo eta proposamen batzuk definitzearen erronka dute aurrean.

Krisi ekonomikoak agertarazi duen dimensio anitzeko krisi baten aurrean gaude eta kolokan dagoena, etaparen amaiera nolakoa izango den da: amaiera arrazionala izan daiteke (pausatua, planifikatua...) edo kaotikoa (sufrimendua, injustizia, indibidualismo...). Balioen ikuspegitik beraz, gazteak hautu bat egin beharrean daude.

[+] Informazio gehiago

inprimatu

lagun batu bidali

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

Jardunaldiak

2012 urtarrila 1

Joxemartin Apalategi Begiristainen oroimenezko jardunaldia Ataunen

2011ko abenduaren 10ean, larunbata, "Joxemartin Apalategi Begiristain euskal antropologiaren barrutian (1949-2006)" jardunaldia burtu zen haren jaioterrian, Ataunen.

Ataungo Udalaren laguntzarekin Eusko Ikaskuntzak antolaturiko ekitaldi horretan, Begiristainek ikertzaile, aditu eta irakasle gisa izandako eragina azterteaz gain, euskal gizarte eta kultura antropologian egin zituen ekarpenak jarraitu ziren. Haren ikerketa ildoak maila nabarmena erdietsi duela eta ikertzaileentzat oinarrizko erreferentzia izan dela azpimarratu nahi izan zen.

Halaber, jardunaldi ekitaldian bertan, Eusko Ikaskuntzak argitaratutako liburua, *Joxemartin Apalategi Begiristainen oroimenez / En recuerdo a Joxemartin Apalategi Begiristain* aurkeztu zen. Eusko Ikaskuntzak 2007ko otsailean Donostian egin zion omenaldi-jardunaldiko hitzaldiak biltzen dituen liburu horretan, Joxemartin Apalategi Begiristainek, Euskal Herriko gizarte eta kultura antropologiari egindako azterketak, ikerketak eta irakaskuntzaren ekarpenean duen lekua azpimarratzen da.

Ekitaldiko parte hartzaileak, besteak beste, Inmaculada Sanchez liburuaren editorea, Juan Antonio Rubio Ardanaz, Eusko Ikaskuntzaren Antropologia-Etnografia Saileko lehendakaria, Igor Aierbe, Ataungo alkatea, Teresa del Valle, Eusko Ikaskuntzako Gipuzkoako Lehendakariordea eta Iñaki Olaizola antropologoa izan ziren.

[+] Informazio gehiago

[+] Informazio gehiago

Indalecio Prieto y el País Vasco

En febrero de 2012 se cumple medio siglo del fallecimiento en el exilio mexicano de Indalecio Prieto Tuero (1883-1962), político nacido en Oviedo y afincado desde niño en Bilbao, ciudad de

Berriak

Agenda

Euskonews

Prentsa gunea

Asmoz ta Jakitez Berripapera

la que fue concejal y a la que representó como diputado a Cortes durante siete legislaturas entre 1918 y 1936.

Eusko Ikaskuntza, a través de su Sección de Historia-Geografía, y el Departamento de Historia Contemporánea de la UPV/EHU quieren aprovechar este cincuentenario para difundir la figura y ahondar en la trayectoria de Prieto, a quien los historiadores consideran el político vasco más relevante del siglo XX junto con el lehendakari José Antonio Aguirre, siendo ambos los padres fundadores del Estatuto de 1936 y de la Euskadi autónoma en la Guerra Civil.

Prieto en un mitin en la plaza de toros de Bilbao en 1933.

Foto: Fundación Pablo Iglesias.

Estas Jornadas, que llevan por título "Indalecio Prieto y el País Vasco. En el cincuentenario de la muerte del líder socialista bilbaíno", se celebrarán los días 22 y 23 de febrero en Bilbao, en el Bizkaia Aretoa de la UPV/EHU.

La conferencia inaugural correrá a cargo del catedrático Juan Pablo Fusi, quien abordará el tema "Prieto, Bilbao y el socialismo vasco", mientras que en la de clausura el profesor emérito Santos Juliá se ocupará de "El legado de Prieto en la historia del socialismo español". Entre una y otra, destacados historiadores tratarán sobre la figura de Indalecio Prieto en el marco de la Historia de Euskadi y de España, tanto en sus principales etapas (Restauración, II República, Guerra Civil y exilio durante el franquismo) como en sus relaciones con el comunismo, el republicanismo y el nacionalismo vasco. Además, analizarán su labor como diputado y ministro de varios Gobiernos republicanos, y también sus aportaciones al movimiento socialista.

[\[+\] Más información](#)

Ultima Ratio Printzipioaren bilakaeraren aztergai Donostian

Datorren otsailaren 2an, "Ultima Ratio Printzipioaren bilakaera Euskadin" izenburuean, printzipo honen erabilera aztertuko da UPV/EHUko Donostiarriko Carlos Santamaría Zentroan. EhuGUNEk eta Proyecto de Investigación der2010-19715 "IProtección de los derechos fundamentales en la UE y Tratado de Lisboa" (Zientzia eta Berrikuntza Ministeritza) antolatzen duen eta Eusko Ikaskuntzako Zuzenbide Sailak laguntzen duen jardunaldi honi jurista praktikoen mahai inguru batekin emango zaio hasiera. Bertan Nekane San Miguel, epailea, Juan Calparsoro Fiskal nagusia Euskadin, Miguel Castells abokatua, Arartekoaren bulegoko Rafa Sainz de Rozas, eta Mariano Ferrer, kazetari-ohia izango dira. Ostean akademikoaren arteko mahai inguru bat izango da Juan Igartua, Ignacio Muñagorri, Patxi Etxeberria, eta Carlos Coello, administratzio arloko magistratuaren eta Javier Saínz de Pipaon abokatuaren parte hartzearekin. Amaitzeko ondorioen tartearen irekiko da, Joxerramon Bengoetxea UPV/EHUko irakaslearen eskutik.

Joxerramon Bengoetxeak koordinatzen dituen jardunaldi hauetan printzipo honen erabilera eta bilakaeraren inguruan adituen hausnarketak bildu eta, Euskadiren kasuan, printzipo honen pisua eta espezifitatea aztertu nahi da. Ultima Ratio printzipoaren arabera zuzenbide penala ego zigortzailea bakar bakarrak ezinbestekoa denean erabili beharko litzateke, portaerak arautzeko beste araubideak erabiltzea komeni delarik. Azken urteetan ikusi izan dugu Ultima Ratio printzipoaren ahultze edo uzkurtze bat Europa inguruan, joera zigortzaileak zuzenbide penaleranzko bidea hartu dutelako Euskadin printzipoaren gainbehera nabariagoa da, "terrorismoa"ren aurkako borrokan tipo berriak azaldu direlako eta zentzu politikoa duten

adierazpen, joerak eta egoera batzuk delitu egin direlako.

Homenaje a Jesús Guridi

A punto de terminar el 2011, año del 125 aniversario de su nacimiento y 50 de su fallecimiento, Eusko Ikaskuntza, la Sociedad Landázuri, la Real Sociedad Bascongada de Amigos del País y el Conservatorio de Música de Vitoria sumaron esfuerzos para tributar un homenaje al compositor Jesús Guridi en su ciudad natal.

El viernes 23 de diciembre, representantes de las cuatro instituciones hicieron una ofrenda floral ante el busto situado en el exterior del Conservatorio Superior de Música que lleva su nombre, con aurresku de honor e interpretación de un minueto a cargo de la Banda de Txistularis Txirinbil.

Ya por la tarde, en el aula magna del Conservatorio de Vitoria, Sabin Salaberri (Premio Manuel Lekuona de Eusko Ikaskuntza 2007), impartió la conferencia "Jesús Guridi, nacido para la música", que se alternó con tres ejecuciones musicales a cargo de alumnos del centro de piezas representativas de los estilos de Guridi. En la segunda parte, se interpretaron otras tres obras de Guridi con órgano, piano más los coros del conservatorio.

 [inprimatu](#)

 [lagun batibidali](#)

BARRUTI PIRBATUR [

] pribatutasun politika] legal oharrak] Elri buruz] horremanak] gogokoet erantsi

ei-sev@eusko-ikaskuntza.org © 2005 Eusko Ikaskuntza

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

Udalak

2012 urtarrila 1

Markina-Xemeingo karmeldarren eragin kultural eta soziala jasotzen den ikerketa aurkezta da

2011ko abenduaren 16an "Karmeldarren eragin kultural eta soziala Markina-Xemeinen. 1960-1980 hamarkadetan herriko kultur bizitzari emandako bultzada eta babesia" liburua aurkezta zen, Markina-Xemeingo udaletxean.

Eusko Ikaskuntza eta Markina-Xemeingo udalaren laguntzarekin eskuratutako ikerketa bekaren ondorioa izan da Xabier Larrañaga Gisasola egileak argitalpen honetan bildu duena. Eusko Ikaskuntzaren Lankidetza bildumaren 54. zenbakian argitaratu den liburu horretan, Markina-Xemeingo karmeldarrek herriko bizitza kultural eta sozialean izandako eraginaren azterketa burutu da, batez ere frankismoaren azken urteetatik trantsizioa garatu zen arte (1960-1985). Eragin hori hiru esparrutan banatu da batez ere: Zerutxu ikastola eta kultur elkartearren sorrera eta bultzadan, bertsolarien biltzarra antolatzean eta Sugar izeneko gazte elkartearren sorreran.

Aurkezpenean besteak beste, Aingeru Zabalak, Eusko Ikaskuntzako ordezkari gisa, Josune Baskaran, Udaleko kultura zinegotziak, Aita Luis Baraizarra karmeldarrak eta Xabier Larrañaga liburuaren egileak parte hartu zuten.

[+] [Informazio gehiago](#)

Ciclo de conferencias: acercando el conocimiento

Eusko Ikaskuntza ha celebrado durante los meses de noviembre y diciembre, un Ciclo de Conferencias bajo el título "Acercando el conocimiento". En total, fueron diez las ponencias presentadas en diferentes municipios de Navarra. La primera de ellas se escuchó el 3 de noviembre en Garínoain y el ciclo finalizó el 17 de diciembre en Urroz-Villa. Los temas han sido muy variados; desde la conquista de 1512 hasta danzas, oficios, indumentarias de Navarra, todas ellas con un enfoque histórico y con el objetivo de incentivar la participación de los socios y fortalecer la relación con los ayuntamientos conveniados. Con la colaboración de los ayuntamientos, durante el 2011, Eusko Ikaskuntza ha estado presente en los municipios de Valdorba (Garinoian, Orisoain, Pueyo, Leoz, Oloriz), Estella, Urroz-Villa, Burgui y Auritz-Burguete.

Berriak

[Agenda](#)

[Euskonews](#)

[Prentsa gunea](#)

[Asmoz ta Jakitez Berripapera](#)

Debido al éxito de dichas conferencias y el interés y agradecimiento que han mostrado los ayuntamientos, la Sociedad dará continuidad a estas charlas durante el año 2012. La primera de ellas se celebrará el 25 de febrero en Urraul Bajo donde Pablo Orduna presentará su conferencia bajo el título "Almadieros en el río Iraiti". Esta iniciativa seguirá durante todo el año, en Oibar, Isaba y otros municipios navarros.

Gerra Zibila Aretxabaletan

Iragan den abenduaren 29an, Aretxabaletan, Eusko Ikaskunza eta Aretxabaletako Udalaren elkarlanaren ondorioa den "Gerra Zibila Aretxabaletan. Ezin ahaztu!" liburua aurkeztu zen. Aurkezpen honetarako Udalak oroiemen ekitaldi bat antolatu zuen Iñaki Urretak (ikerketan parte hartz duen aretxabaletarra) gidatua. Eguerdiko 12.00etan abian jarri zen ekitaldiari diaporama batekin eman zitzaión hasiera. Ondoren Josu Chueca Eusko Ikaskuntzako ordezkariak eta Lore Martínez, Udaleko zinegotziak liburuaren aurkezpena egin zuten. Jarraian "Malko Gorriak" dokumentalaren 10 minutuko tráilerra jarri zen eta ondoren Joxerra Intxauspe "Gerra Zibila ARETXABALETAN. Ezin ahaztu!" lanaren koordinatzailearen hitzak entzun zituzten bertan bildutakoek. Ekitaldiari amalera emateko, errepresaliatuen familiei eta Félix Urtubiri errekonozimendua hunkigarria egin zitzaien.

inprimatu

lagun batir bidali

BARRUTI PIRETAKA [

] pribatutoseun politika] legal oharrak] Elri buruz] horremeanak] gogokoet erantzi

ei-sev@eusko-ikaskuntza.org © 2005 Eusko Ikaskuntza

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

Argitalpenak

2012 urtarrila 1

La idea de historia en Arturo Campión

El año 2006, con ocasión del 150 aniversario de quien fuera Presidente de Eusko Ikaskuntza, se convocó la primera Beca de Investigación Arturo Campion, destinada a los campos del periodismo y a la figura de Arturo Campion como historiador fundamentalmente de Navarra y de Euskal Herria.

El socio Emilio Majuelo Gil se adjudicó la beca con el proyecto titulado “*El legado historiográfico de Arturo Campión*”.

Ahora, Eusko Ikaskuntza publica, en edición virtual, el resultado de esa investigación: un interesante ensayo historiográfico que con el título de “*La idea de historia en Arturo Campión*” analiza el pensamiento de Campion acerca de la historia contextualizado en su triple vertiente vasca, europea y española.

En la primera parte, “Con Campión”, se hace un breve recorrido por aspectos relevantes de su vida, relaciones intelectuales y obra producida, mientras que la segunda, “De Campión”, aborda de manera ya concreta las fuentes e influencias más importantes de su reflexión historiográfica.

Vasconia 37 Homenaje Manex G.

Nous avons publié au total 25 articles dans la revue histoire d'Eusko Ikaskuntza, *Vasconia*, n° 37 . Il s'agit d'articles écrits à la mémoire de Manex Goihenetxe (1942-2004).

Ce numéro spécial comprend des contributions d'historiens d'Euskal Herria. Les thèmes des collaborations correspondent à toutes les périodes de l'histoire d'Euskal Herria. Une brève biographie et une bibliographie académique complète de Manex Goihenetxe ont notamment été publiées, ainsi que des travaux de recherche historique sur l'époque romaine, le Moyen Âge, l'époque moderne et l'actualité.

inprimatu

lagun batu bidali

castellano | français | english

BILATZAILEA:

bilaketa aurreratua | web mapa

NOR GAREN BERRIAK ETA AGENDA PROIEKTUAK BEKAK KONGRESUAK IKASTAROAK ETA JARDUNALDIAK ARGITALPEHAK DOKUMENTU FONDUA SARIA EUSKOSHOP

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

AUÑAMENDI Creative Commons lizentziapean

2012 urtarrila 1

2012ko urtarriletik aurrera Auñamendi Eusko Entziklopediako artikuluak Creative Commons lizentziapean argitaratuko dira (Aitorru – EzKomertziala – PartekatuBerdin ezaugarriekin). Lizentzia honek lana partekatu eta jendaurrean hedatzeko eskubidea ematen du, baita lan eratorriak sortzeko ere. Ezinbesteko da ordea, lanaren egilea eta/edo iturria aipatzea. Horretaz gain, ezin da lan horren (ezta bere eratorrien) erabilpen komertzialik egin eta lana aldatu edo lan erorri bat sortzen bada, sortutako eduki horren banaketa, ezaugarri berberarekin egin beharko da.

Bestalde, 2011 urtean zehar urtarrilean ezarritako helburuak bete dira, izan ere, 323 eduki berri sortzeaz gain, 626 eguneratu dira. Horien artean gero eta gehiago dira euskaraz landu direnak, une honetan 1.980 artikulu euskaraz irakur daitekeelarik.

Bestalde, edukien itxura eta aurkezpena ere landu da (6.464 eduki berregituratu dira) eta 583 argazki gehitu eta 151 bideo berri daude ikusgai. Itxi berri dugun urtean, Auñamendi Eusko Entziklopediak kalitate eta ospeko egileen sarea lortu du eta beste hainbat erakunderekin elkarlanean aritzeko ateak irekitzen dabil. Oro har, entziklopedia teknologia berrien arora egokitzen ari da etengabe.

[\[+\] Informazio gehiago](#)

inprimatu

lagun batu bidali

BARRUTI PIRBATURU

] pribatutasun politika | legal oharrak | Elhi buruz | horremanak | gogokoet erantsi

ei-sev@eusko-ikaskuntza.org © 2005 Eusko Ikaskuntza

BERRIAK ETA AGENDA | agenda

[<< URTARRILA 2012 >>](#)

A	A	A	O	O	L	I
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

otsaila 2012

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29				

[\[Gertakarien historia\]](#)[\[Guztiak\]](#)

2012 urtarrila 1

↳ Irratsaioa: Origen del calendario y medición del tiempo
RADIO VITORIA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 7

↳ Irratsaioa: EUZKO IRASKATOLA NAGUSIA
BIZKAIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 8

↳ Irratsaioa: Premio ENE: Euskal Etxea de Madrid
ONDA VASCA

[gehiago](#)

↳ Irratsaioa: Tertulia con el cocinero Luis Irizar
ONDA VASCA-HERRI IRRATIA

[gehiago](#)

↳ Irratsaioa: Los Martínez de Aragón: una familia para una ciudad
RADIO VITORIA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 11

↳ Irratsaioa: José Miguel de Barandiaran
ONDA CERO

[gehiago](#)

2012 urtarrila 12

↳ Batzorde Eragilea
Donostia

[gehiago](#)

2012 urtarrila 14

↳ Datorkigunea. Bizi balioak eraikitzen
Gipuzkoa. Donostia

[gehiago](#)

2012 urtarrila 15

↳ Irratsaioa: La historia de Vitoria jamás contada
RADIO VITORIA

[gehiago](#)

↳ Irratsaioa: Mujer y marginación en la Edad Moderna
RADIO EUSKADI

[Berriak](#)[Agenda](#)[Euskonews](#)[Prentsa gunea](#)[Asmoz ta Jakitez Berripapera](#)

[gehiago](#)

- » Irratsaioa: Centenario del Monte Igeldo
ONDA VASCA-HERRI IRRATIA

[gehiago](#)

- » Irratsaioa: La belleza femenina y el Noticiero bilbaíno:
Consejos para las mujeres de principios del siglo XX
ONDA VASCA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 17

- » Irratsaioa: Errauts eleberriaren aurkezpena
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 20

- » Irratsaioa: Errauts eleberriaren aurkezpena
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

- » Irratsaioa: El comienzo de la Guerra Civil en Euskadi
RADIO EUSKADI

[gehiago](#)

2012 urtarrila 22

- » Irratsaioa: El bertsolari vasco: Quién es? Una
aproximación al sujeto cultural
ONDA VASCA

[gehiago](#)

- » Irratsaioa: Asmoz eta Euskomedia Fundazioak: 10 urte
ONDA VASCA-HERRI IRRATIA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 24

- » Irratsaioa: Datorkigunea
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 25

- » Irratsaioa: Felipe Gorriti. Compositor, maestro de
capilla y organista
ONDA CERO

[gehiago](#)

2012 urtarrila 27

- » Irratsaioa: Datorkigunea
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

- » Irratsaioa: Jornadas de Derecho: Ultima ratio
RADIO EUSKADI

[gehiago](#)

2012 urtarrila 28

- » Irratsaioa: Datorkigunea
BIZKAIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 29

- ↳ Irratsaioa: Pastoreo en Sierra Salvada
RADIO VITORIA

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: Euskal Pilotaren historia
ONDA VASCA

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: El principio de Ultima Ratio en Euskadi
ONDA VASCA

[gehiago](#)

2012 urtarrila 31

- ↳ Irratsaioa: "Merindad de Sangüesa. II. Tiebas-Muruarte de Reta, Elorz, Burlada" Jose María Jimeno
Jurioren lan bildumaren alea

EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 2

- ↳ Ultima Ratio Printzipioaren Bilakaera Euskadin
Donostia

[gehiago](#)

[Ikastaro eta Jardunaldien zerrendara joan]

2012 otsaila 3

- ↳ Irratsaioa: Carnaval y tradiciones invernales en
Lapurdi

RADIO EUSKADI

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: "Merindad de Sangüesa. II. Tiebas-Muruarte de Reta, Elorz, Burlada" Jose María Jimeno
Jurioren lan bildumaren alea

EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 4

- ↳ Irratsaioa: Indalecio Prieto eta Euskadi. Bilboko buruzagi sozialistaren heriotzaren berrogeita hamargarren urteurrenean

BIZKAIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 5

- ↳ Irratsaioa: ¿Cómo se trata el tema de la muerte en la literatura infantil?

RADIO VITORIA

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: Bertsozale Elkartea: 25 urte
ONDA VASCA

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: Historia del rock vasco. Edozein herriko jaixetan

ONDA VASCA

[gehiago](#)

2012 otsaila 7

- ↳ Irratsaioa: Bertsolaritzari buruzko liburua “ Beste larogei urtian”
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 8

- ↳ Irratsaioa: V centenario de la Conquista de Navarra
ONDA CERO

[gehiago](#)

2012 otsaila 10

- ↳ Irratsaioa: Veterinaria popular en el País Vasco
RADIO EUSKADI

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: Bertsolaritzari buruzko liburua “ Beste larogei urtian”
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 12

- ↳ Irratsaioa: Datorkigunea ekimena: bereziko bizi balioak eraikitzen
RADIO VITORIA

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: 10 años de la Fundación Euskomedia
ONDA VASCA

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: Carnavales
ONDA VASCA

[gehiago](#)

2012 otsaila 14

- ↳ Irratsaioa: Herri kirolak Nafarroan: 1991-2011
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 16

- ↳ Batzorde Eragilea
Donostia

[gehiago](#)

2012 otsaila 17

- ↳ Irratsaioa: Jornada Indalecio Prieto
RADIO EUSKADI

[gehiago](#)

- ↳ Irratsaioa: Herri kirolak Nafarroan: 1991-2011
EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 18

- ◆ Datorkigunea. Gizon eta emakumeak: genero sistema orekatu baterantz
Nafarroa. Iruña
[gehiago](#)

2012 otsaila 19

- ◆ Irratsaioa: Historia de la Enfermería en el País Vasco
ONDA VASCA
[gehiago](#)

- ◆ Irratsaioa: Los comercios más longevos de Gasteiz
RADIO VITORIA
[gehiago](#)

2012 otsaila 21

- ◆ Gaurko Euskal Literatura Hitzaldi zikloa
Haur eta Gazte Literatura. Kirmen Uribe
Leioa. Bilboko Irakasleen Unibertsitate Eskola. Juliana de Agirrezabala aretoa
[gehiago](#)

- ◆ Gaurko Euskal Haur eta Gazte literatura Hitzaldi zikloa
Leioa
Lehen eguna [gehiago](#)
[Ikastaro eta Jardunaldien zerrendara joan]

- ◆ Irratsaioa: Artea oinez 2012
EUSKALERRIA IRRATIA
[gehiago](#)

2012 otsaila 22

- ◆ Indalecio Prieto eta Euskadi. Bilboko buruzagi sozialistaren heriotzaren berrogeita hamargarren urteurrenean
Bilbao
[gehiago](#)
[Ikastaro eta Jardunaldien zerrendara joan]

- ◆ Irratsaioa: Almadieros en el río Iratzi
ONDA CERO
[gehiago](#)

2012 otsaila 23

- ◆ Indalecio Prieto eta Euskadi. Bilboko buruzagi sozialistaren heriotzaren berrogeita hamargarren urteurrenean
Bilbao
[gehiago](#)
[Ikastaro eta Jardunaldien zerrendara joan]

2012 otsaila 24

- ◆ Irratsaioa: Artea oinez 2012
EUSKALERRIA IRRATIA
[gehiago](#)

2012 otsaila 25

- ◆ Hitzaldia: Almadieros en el río Iratzi
Urraul Beiti / Urraul Bajo
[gehiago](#)

» Irratsaioa: Ultima Ratio

BIZKAIA IRRATIA

[gehiago](#)

2012 otsaila 26

» Irratsaioa: Los Martínez de Aragón: una familia para una ciudad

ONDA VASCA

[gehiago](#)

» Irratsaioa: Sobre Cristobal Balenciaga

ONDA VASCA

[gehiago](#)

2012 otsaila 28

» Irratsaioa: Eusko Ikaskuntzak editaturiko liburu digitalaren aurkezpena: La idea de historia en Arturo Campión

EUSKALERRIA IRRATIA

[gehiago](#)

» La idea de historia en Arturo Campión argitalpenaren aurkezpena

Iruñea

[gehiago](#)

BARRUTI PIBBATUR |

] pribatutasun politika] legal oharrak] Elri buruz] horremanak] gogokoet erantzi

ei-sev@eusko-ikaskuntza.org © 2005 Eusko Ikaskuntza

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

José Luis Ansorena Miranda, Premio Manuel Lekuona 2011

2012 urtarrila 1

Musicólogo, compositor, intérprete y director, es además un activo promotor de iniciativas para la protección y la divulgación del patrimonio musical vasco

En su reunión del 22 de diciembre en Pamplona, la Junta Permanente de Eusko Ikaskuntza resolvió otorgar el Premio Manuel Lekuona 2011 a José Luis Ansorena Miranda, musicólogo, compositor, organista y director de coros, además de promotor de instituciones y de acciones para la protección y la divulgación del patrimonio musical vasco.

El Premio Manuel Lekuona fue instituido en 1983 como reconocimiento a las personalidades de la cultura vasca cuya obra total (*opera omnia*) posea significativo interés. José Luis Ansorena es el séptimo guipuzcoano que se une a este brillante palmarés en el que se encuentran, entre otros, Jorge Oteiza, José Miguel de Azaola, Justo Gárate, Bernardo Estornés, Carlos Santamaría, José Mª Jimeno Jurío, Eugène Goyheneche, Micaela Portilla, Elías Amézaga, Menchu Gal, Montxo Armendariz, José Antonio Arana Martija o el propio Manuel Lekuona.

El nuevo Premio Manuel Lekuona de Eusko Ikaskuntza nació en Donostia-San Sebastián en 1928, siendo uno de los nueve hijos del maestro de txistularis Isidro Ansorena. En el Conservatorio de su ciudad natal realizó estudios musicales y en 1942 ingresó en el seminario capuchino de Altsasu-Alsasua (Navarra), compaginando los estudios eclesiásticos con los musicales. En 1953 fue ordenado sacerdote y comenzó su actividad en la dirección de coros y la composición de música coral.

A lo largo de su vida ha sido fundador de diversas instituciones y agrupaciones como la Escolanía de San Antonio y la Juventud de San Antonio en la Iglesia de Capuchinos de Pamplona en 1954, la Juventud de San Antonio en la Comunidad de Torrero de Zaragoza en 1964, la Coral Andra Mari y Juventud Parroquial (Gaztedi) de Erreenteria en 1966, el coro infantil Orereta en 1967, el otxote femenino "Alai" en 1972 y el coro juvenil Oiñarri en 1976.

Ha realizado más de una veintena de grabaciones como director de la Coral Andra Mari de Erreentería y del Coro Orereta con obras de compositores como el P. Donostia, P. Madina, J. Guridi, P. Elduayen, A. Olazaran, F. Remacha, R. A. de Santiago, J. Olaizola, L. Recife, L. Aranbaru, J. Zugasti, A. Dadié, J. Mª Larrea.

Musikaste y Eresbil

Al objeto de difundir la música creada por compositores autóctonos, en 1973 puso en marcha la Semana de Músicos Vascos Musikaste de Erreentería. Al año siguiente en la misma localidad guipuzcoana funda Eresbil-Archivo Vasco de la Música orientado a recopilar y conservar el patrimonio musical vasco.

Al mismo tiempo, ejerció como organista de la parroquia de Nuestra Señora de Fátima en Rentería y ha mantenido una gran actividad como conferenciante y musicólogo.

En su faceta de compositor ha escrito música religiosa y coral. Es autor de numerosos estudios, artículos, libros y catálogos sobre música vasca, biografías de compositores (Norberto Almández, José María Usandizaga, Pablo Sorozabal, Aita Donostia, Raimundo Sarriegui), el txistu y su entorno o el movimiento coral vasco.

Entre otras distinciones cuenta con la Insignia de Oro y Diamantes de la Coral Andra Mari (1991) de la que es Director Honorario, la Medalla de Oro de la Asociación de Txistularis (1997), Socio de Honor e Insignia de Oro del Coro Biotz-Alai de Algorta (1999), V Premio Orfeón Donostiarra – UPV/EHU (2005), y es Hijo Adoptivo de la Villa de Erreentería (2009).

Berriak

Agenda

Euskonews

Prentsa gunea

Asmoz ta Jakitez Berripapera

De 1978 a 1980 y entre 1987 y 1988, José Luis Ansorena presidió la Sección de Música de Eusko Ikaskuntza-Sociedad de Estudios Vascos.

Tras conocerse la noticia de la concesión, en declaraciones a los medios de comunicación, José Luis Ansorena Miranda tuvo un primer recuerdo hacia su amigo José Antonio Arana Martija, galardonado el año anterior con el Premio Manuel Lekuona.

La ceremonia de entrega se realizará en Donostia-San Sebastián en fecha aun por determinar.

 [inprimatu](#)

 [lagun bati bidali](#)

BARRUTI PIRBATUA [

| pribatutasun politika | legal oharrak | Elri buruz | horremanak | gogokoet erantzi

ei-sev@eusko-ikaskuntza.org © 2005 Eusko Ikaskuntza

ENE 2011 kanpaina arrakastatsua

Beste urte batez, Eusko Ikaskuntzak abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna ospatzeko kanpainak berebiziko erantzuna izan zuen halā internauten aldetik nola komunikabideen aldetik.

Euskararen Nazioarteko Eguna 1949an sortu zuen Eusko Ikaskuntzak berak euskal hizkuntzaren unibertsaltasuna aldarrikatzeko. Aurtengoan, euskal historian eredugarri izan diren emakumeak omendu dira. Hori dela eta, hainbat alditan eta guztiz diziplina eta jarduera askotariko 44 emakume ospetsu aukeratu ziren. Kukuxumusuk espresuki gertaera honetarako diseinaturiko kamisetaren protagonista ditugu 44 emakume horiek.

Parte hartzea bultzatzearen, internautak Eusko Ikaskuntzaren web gunean sartzera eta emakume horietako batzuei buruzko lau galderako galde-sortari erantzutera gonbidaturik zeuden. Auñamendi entziklopedia birtualaren funtsak ezagutzen ematea zen azken helburua, bertara biltzen baitira euskal historiarekin eta pertsona ospetsuekin zerikusia duten milaka biografia eta dokumentu. Erantzun zuzenak asko izan ziren, eta horien artean zozketatu ziren kamisetak.

Bestalde, euskara eta euskal kultura sustatzen kanpoko elkarreke gauzaturiko lanaren aitormenez urtero eman ohi den ENE SARIaren seigarren aldiak marka hautsi du aurkezturiko hautagaitzen kopuruari dagokionez. Madrilgo Euskal Etxea gertatu da irabazole, elkartea hau Madrilren bizi ziren euskaldunen bilgune eta jarduera soziokulturalen animazio zentro gisa sortu zen 1979an. Izan ere, Madrilren euskarazko eskolak ematen ditu eta gaur egun hiru irakasle eta 160 ikasle ditu, sei ikasmilatuan banatuak. Euskara eta euskal kulturarekin zerikusia duten jarduerak gauzatzen ditu erregulartasunez.

Aitorpen publikoak eta Nestor Basterretxea artistak diseinaturiko anagramaren eskultura erreprodukzioa emateko ekitaldiak mamitzen dute Sari hau, azken honetarako data oraindik finkatu gabe dagoela.

Emotiva entrega del Premio Eusko Ikaskuntza-Caja Laboral a María Bayo

Hezkuntza Ministra zeremonia buru izan zen mintzaldi bikainak egin eta sarituak zein erakunde sari emaileek goraipamenak bildu zitzuten ekitaldi batean

Bajo la presidencia del Ministro de Educación, Ángel Gabilondo, el 25 de noviembre se celebró en el Palacio de Miramar de San Sebastián la ceremonia de entrega del Premio Eusko Ikaskuntza-Caja Laboral de Humanidades, Cultura, Artes y Ciencias Sociales 2011 a la soprano navarra María Bayo Jiménez. Además, en el acto intervinieron los presidentes de las entidades otorgantes, José María Muñoz y Txomin García, así como representantes de las siete universidades que participan en su concesión: Josu Zabala (Mondragon Unibertsitatea), Maite Lafourcade (Université de Pau et des Pays de l'Adour), Iñaki Esparza (UNED), Jesús Mª Pintor (Universidad Pública de Navarra), Iciar Astiasarán (Universidad de Navarra), Roberto San Salvador (Universidad de

Deusto) e Iñaki Goirizelaia (UPV/EHU).

Ángel Gabilondo abrió su alocución felicitando a Eusko Ikaskuntza y a Caja Laboral porque "hay que reconocer a quien reconoce, apreciar a quien aprecia". También indicó que "nada configura más la sociedad que la cultura, la educación y la investigación y la Sociedad de Estudios Vascos es un ejemplo de innovación porque ha sabido crear un espacio común. ¡Qué patrimonio más común que la cultura y el conocimiento!". En referencia a María Bayo señaló que "cantar de verdad es siempre interpretar, reinterpretar y recrear una realidad. Hoy, todos los músicos, intérpretes y compositores son premiados. Tu excelencia es mayor que la del oficio que

desempeñas porque tu calidad personal y social también es mayor".

Por su parte, José María Muñoz resaltó un aspecto fundamental del carácter de María Bayo y que encaja perfectamente con la filosofía del premio: la excelencia conquistada a base de esfuerzo. Asimismo indicó que "el verdadero creador se distingue por su capacidad para injertar aportaciones e influencias externas en la rama de lo propio, que hunde sus raíces de la tierra que nació", como es el caso de la soprano de Fitero.

Particularmente emotivas fueron las palabras de Iñaki Gorizelaia, rector de la UPV/EHU, quien evocó la larga amistad que le une con la premiada y la ayuda que ésta le ha prestado en momentos difíciles de su vida.

Erakunde Bizitza

Congreso de Colectividades Vascas

Respondiendo a la convocatoria cuatrienal a los representantes de las entidades vascas del mundo, el Palacio Kursaal de Donostia-San Sebastián acogió el Congreso Mundial de Colectividades Vascas (1) celebrado entre el 2 y el 4 de noviembre. Embajadores de la cultura y el idioma provenientes de 24 países tuvieron la oportunidad de encontrarse y dar a conocer las actividades que se desarrollan en los distintos centros vascos del mundo. Además de permitir el diálogo y escuchar las demandas de cada uno de éstos, el Congreso sirvió para la elaboración del borrador del Plan Cuatrienal 2012-2015. Eusko Ikaskuntza participó en el "Euskal Azoka" con un stand donde dio a conocer el trabajo realizado por la entidad y sus proyectos en curso.

Auñamendi Eusko Entziklopedia

AEE. Aurrera!

2011 urtea amaitzean dago eta egindako lana ebaluatzen unea iritsi da.

Erronka polita genuen aurretik urte hasieran eta ilusio handiz ekin genion lanari. Lau adituen laguntzaz beste hainbat eremu landu ditugu, ospeko egileen bitartez kalitate handiko eduki

EHMG Mintegia

Urtero lez, euskaldunen presentzia nazioarte mailan ikertzen dabiltzaten adituuen bilkura ospatu zen, hots Euskal Herria Mugaz Gaindi (EHMG) mintegia (2). Aurtengoa VIII. edizioa izanik, Autonomia-politikak eta emigrazioa izan zen solasgaia, eta Kanpoko Euskal Gizataldeean V. Mundu-Batzarraren baitan lekuia izan zuen. Ikerketaren eta instituzioen munduak uztartzen dituen mintegi honetan hainbat lekutatik etorritako adituak parte hartu zuten. Besteak beste, Kataluniako Francesca Guardiola i Sala, Generalitat-eko Kanpo Harremanetako Zuzendariorde Orokorra, edo Galiziako Ramon Villares, Consello da Cultura Galega-ko Presidentea.

Halaber, mintegi presentziala ospatzeaz gain, mintegi birtuala ere garatu egin zen azaroan zehar, EuskoSare web orrialdean (www.euskosare.org/ikertzaileak/ehmg), alegia.

Durangoko Azoka

Beste urte batez (eta dagoeneko ondoz ondoko 30 bete dira) Eusko Ikaskuntzak erantzu egin dio Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokaren kultura hitzorduari, abenduaren 4tik 8ra bitartean (3). Asko izan ziren azoka esparruan kokaturiko bi estandetara hurbilduriko pertsonak. Stand horietako batean Eusko Ikaskuntzaren argitalpen funtsaren aukera bat erakutsi zen, bereziki Elkarreka berriki kaleraturiko argitalpenak. Beste standa gune elektronikoan kokaturik zegoen, non bisitariek on-line argitalpenen eskaintza nagusiak bistaratzen ahal izan zitzuten bi ordenagailuren bidez.

Gazteria

Participación: reflexionando

Organizadas por el Departamento Juventud de Eusko Ikaskuntza en colaboración con Gobierno Vasco, Diputación Foral de Gipuzkoa, Diputación Foral de Álava y Consejo General de Aquitania, los días 1 y 2 de diciembre se desarrollaron en Donostia unas jornadas en torno al tema *Participación juvenil, en busca de nuevos caminos*. El encuentro se convocó para analizar y contrastar el diagnóstico y las conclusiones elaboradas por el grupo de trabajo "Datorkigunea" puesto en marcha en 2010. Representantes institucionales y técnicos de Juventud del Gobierno Vasco, Diputaciones Forales, ayuntamientos, Euskadi Gazte Kontseilua, etc., debatieron con los jóvenes implicados en el programa. Esto permitió poner sobre la mesa y contrastar directamente puntos de vista que normalmente se plantean de forma separada.

Datorkiguneari laguntzea

Datorkigunea programa Caja de Ahorros de Navarra "Zer eskubide dituzun" ekimenaren barnean sartu da. Ekimen horren bidez, nafrar aurrezki kutxak lorturiko

etekinen gizarte erabilera aukeratzeko bidea eskaintzen die bere bezeroei. CANeko bezeroek, besterik gabe, haren web orrian sartu behar dute "Zeuk aukeratzzen duzu: zeuk erabakitzentzu" atalean, eta Datorkigunea proiektuaren alde (nº 21.584) bote eman edo pertsonalki eskatu (680 554249; mariacarmen.senar@cajanavarra.es). Era horretara, gure etorkizun kolektiboa eraiketan gazteak implikatzen dituen programa mantentzen lagunduko dute.

Euskonews Gaztea

El 12 de noviembre en Gasteiz, Zuriñe Velez de Mendizabal en representación de Eusko Ikaskuntza participó en un foro organizado por el Consejo de la Juventud de Euskadi y el Ayuntamiento de Gasteiz. El programa incluía una mesa redonda entre periodistas sobre la imagen que los medios de comunicación y la publicidad transmiten sobre el colectivo o las personas jóvenes. A continuación, se presentaron diferentes experiencias protagonizadas por jóvenes en Euskadi. En ese contexto, la responsable de Euskonews Gaztea describió la publicación y el trabajo realizado en sus cinco años de existencia.

Prix

Prix vidéo documentaire

Le Prix Eusko Ikaskuntza-Ville de Baiona sous forme de vidéo documentaire lors de son édition 2011 a été attribué à Ramuntxo Garbisu, pour son documentaire *Dans le port on nous dit que tout est bon*. Ce travail est l'aboutissement de 16 mois d'investigations sur la zone portuaire de Bayonne, sous forme d'un film de 52 minutes.

Le documentaire analyse la situation environnementale dans le port de Bayonne à travers deux cas précis: la fabrique Fertiladour, dont les terrains sont toujours contaminés par du matériel radioactif, et l'Aciérie de l'Atlantique (ADA). Les discours des politiciens locaux et des entrepreneurs se confrontent avec les témoignages des travailleurs affectés et les plaintes déposées par les associations de défense de l'environnement. Le documentaire peut être vu sur le web: www.yallah-yallah.net.

Euskomedia

Las fiestas de verano en DVD

Uda ospatuz. Sol festivo al mediodía del año es el título de un documental producido por la Fundación Euskomedia, que completa el proyecto iniciado hace dos años con *Negua ospatuz. Calor, color y ritmos del invierno*. En formato DVD, el documental se estructura en torno a algunas de las constantes presentes en la fiesta vasca en el lapso que va desde el ascenso de los rebaños a los pastos de montaña hasta su descenso para la invernada. Se recorren aspectos tales como el fuego, los vegetales, los alardes, las patronales y las fiestas arrantzales, así como otros acontecimientos de la cultura popular. Un producto de calidad y visualmente muy atractivo para regalar estas navidades.

Barandiaran Fundazioa

J.M. Barandiaran, gaur

Jesus Altuna arkeologoa, Concepción de la Rúa antropologoa eta Joxe Arregi teologoa izan ziren Jose Miguel de Barandiaran, gaur zikloko

txostengileak. Haren izeneko Fundazioak antolatu zuen zikloa, Barandiaranen heriotzaren hogeigarren urteurrena zela eta. Hitzaldiak azaroaren 22tik abenduaren 1era bitartean eman zitzuten Ataunen, Iruñean, Gasteizen, Bilbon eta Donostian, bertaraturiko jende kopurua guztiz gogo-betekoia izan zelarik. 'Ataungo Jakintsu'-aren ondare intelectual eta giza ondarea eguneratzea zen helburua, hiru alderiotatik: ibilbide pertsonala eta bizi jarrera, euskal antropologia Barandiaranen ondoren eta zientziaren eta erlijio fedearen arteko harremana XX. mendean.

Jardunaldiak

Hitzordua Deustun

Akademia maila jasoko hamar txostengilek, esparru elebidunetako ahozko corpusen bilketan eta tratamenduan adituak direnek, beren ekarpenak aurkeztu zituzten *Ahozko corpusak esparru elebidunetan* Jardunaldian, Hizkuntza eta Literatura Sailak antolatu zuena azaroaren 3an, Deustuko Unibertsitatean. Topaketa horrek truke interesgarri bat bideratu zuen bilduriko materialen analisi prozedurez eta ondoko aplikazioez, bai azterlan espesifikasiok linguistikoetan nola bestelakoetan.

Gran encuentro musical

El 25 de noviembre se celebró un *Encuentro con la música y la creación actual*, organizado por la Sección de Música en colaboración con la UPV/EHU y el Conservatorio de Música "Juan Crisóstomo de Arriaga" de Bilbao donde se realizó el acto. Allí se reunieron seis de los principales compositores vasco navarros actuales: Agustín González Acilu,

Félix Ibarrondo, Teresa Catalán, Ramón Lazcano, Gabriel Erkoreka y Joseba Torre. El pianista Alfonso Gómez interpretó obras de esos seis compositores, así como de Luis de Pablo y Antón Larrauri. Además, se presentó el nº 18 de *Musiker. Cuadernos de Música* que reúne una veintena de artículos sobre composición musical en la actualidad. Este número se encuentra en red para su libre lectura. (Más información: Atejoka nº 37, p. 3)

Indalecio Prieto y el País Vasco

Con motivo del cincuentenario del fallecimiento de Indalecio Prieto (1), los días 22 y 23 de febrero se celebrarán en Bilbao unas Jornadas organizadas por la Sección de Historia-Geografía de Eusko Ikaskuntza y la UPV/EHU. El objetivo es recuperar la trayectoria del político bilbaíno en su relación con el País Vasco. La conferencia inaugural estará a cargo de Juan Pablo Fusi que hablará sobre *Prieto, Bilbao y el socialismo vasco*, y en la clausura Santos Juliá abordará *El legado de Prieto en la historia del socialismo español*. En las dos jornadas se presentarán ponencias sobre la figura de Indalecio Prieto en el marco de la historia de Euskadi y de España, sus relaciones con el comunismo, el republicanismo y el nacionalismo vasco, se analizará su labor como diputado y ministro y sus aportaciones a la historia del socialismo.

Udalak

Aramaio: Argazkiak

Aramaio, arabar Udalarekiko lankidetza hitzarmenaren barnean, herriaren iraganeko 300 argazki katalogatze, kontserbatze eta sarean jartzeko lanari ekin diote. Auzoen arabera sailkatzu dituze: Aixola, Arrixola, Azkua, Bajone, Gantzaga, Iturroste, Uribarri, Oleta eta Udaletxea. Aurrerantzean, bertako biztanleen artean irudiak biltzen jarraitzeko asmoa dago, herriko argazki funtsa aberastearren.

Getxo: Puerto Viejo

Meses atrás, el Ayuntamiento de Getxo (3) solicitó a Eusko Ikaskuntza la realización de un diagnóstico sobre el Puerto Viejo de la localidad con vistas a su dinamización y puesta en valor. Un equipo formado por los socios Aritz Arrizabalaga, Juan Antonio Apraiz y Marcos Bretos, bajo la dirección del primero y en diálogo con los vecinos de ese emblemático barrio, han confeccionado un *Plan de dinamización del Patrimonio marítimo-pesquero del Puerto Viejo de Algorta (Getxo). Análisis y diagnóstico. Propuestas de ejes de desarrollo*.

Entre otras acciones identificadas, se planteó allí la pertinencia de abordar un análisis etno-histórico sobre el mundo laboral. De ello se encargó el socio Haritz Bilbao con la supervisión de Jose Mari Beaskoetxea, quienes acaban de hacer entrega del estudio *Apuntes para la relación histórica entre el Abra y Getxo. Modos de vida y oficios*.

Ambos trabajos han resultado de plena satisfacción tanto para el Ayuntamiento como para Eusko Ikaskuntza, por lo cual se prevé ahondar en esta labor durante el próximo año.

Irun: erakusketa

Azaroan, Irungo Ikust Alaia liburutegian, Jaime Fernandez Blancares argazki bilduma bat erakutsi zen. *Un punto de vista, una visión de la ciudad* izenburua zuela, erakusketa horrela Irungo argazkiak biltzen zituen, Espainiako gerran suntsitua gertatu ondokoak eta hirien iraganeko beste garai batzuetaoak. Bertako Udalak antolatu zuen erakusketa hau Eusko Ikaskuntzarekin duen hitzarmenaren bidez, Irungo erreketaren eta Miguel de Unamunoren heriotzaren 75. urteurrenari eskainiriko zikloaren barnean.

Portugalete: inventario

En el presente mes de diciembre comienza el inventario de bienes documentales, fotográficos y físicos de la Cofradía de Mareantes de san Nicolás y san Telmo de Portugalete. Este trabajo, cuya responsabilidad recae en el socio Pablo Orduna, se realizará dentro del convenio que mantienen Eusko Ikaskuntza y el Ayuntamiento de Portugalete desde hace más de una decenio.

Navarra: Acercando el conocimiento

Dentro del ciclo "Navarra: Acercando el conocimiento" se programaron en el mes de noviembre seis conferencias sobre temas históricos y patrimoniales en las localidades de Garinoain, Urroz Villa, Burgi, Pueyo, Iratxeta-Léoz y Oloriz. El ciclo se completa en el presente mes de diciembre con otras cuatro charlas en Lizarra-Estella, Auritz-Burguete, Orisoain (4) y Urroz Villa.

Beste Erakundeak

Literaturas ibéricas y memoria histórica

El pasado mes de julio, Eusko Ikaskuntza y Etxepare Euskal Institutua organizaron un Seminario Internacional sobre *La Guerra Civil y la Memoria Histórica en las Literaturas del ámbito ibérico*. Su objetivo fue establecer las bases para un análisis comparado de la memoria histórica de la Guerra Civil española tal como aparece reflejada en las distintas letras del ámbito peninsular. Ahora, la RIEV ha publicado en la serie *RIEV. Cuadernos* las ponencias y comunicaciones que se presentaron en aquel foro. Entre las cuestiones que se abordan destaca las reflexiones teórico-metodológicas sobre futuros estudios de la memoria histórica, así como balances y estudios críticos sobre los discursos memorísticos en las literaturas del ámbito ibérico.

Nestor Basterretxea

Le livre *Nestor Basterretxea*, édité par Eusko Ikaskuntza et la Cheminante a été présenté le 22 novembre au Musée Basque de Bayonne (2). Le volume est publié en format trilingue euskera-français-espagnol et est amplement illustré par des photos et des cartes des emplacements de toutes les œuvres publiques du sculpteur en terre basque. Cette édition a ses origines dans le colloque transfrontalier qu'Eusko Ikaskuntza, en collaboration avec la Mairie de Bayonne, a dédié à l'artiste en juin 2010. Les apports présentés à cette occasion par une dizaine de spécialistes concernant les différentes facettes créatives de Nestor Basterretxea, sont recueillis dans ce livre avec d'autres textes.

Asmoz Fundazioa

Arqueología de la Arquitectura

La Fundación Asmoz, en colaboración con la Fundación Zain, el Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz y al Fundación Catedral de Santa María organiza el curso on-line de especialización sobre Arqueología de la Arquitectura. Se dirige principalmente a profesionales y técnicos vinculados al mundo de la Historia, Historia del Arte, Gestión y Planificación del Territorio, Arqueología, Restauración, Arquitectura y, más concretamente, a la investigación, gestión y difusión del Patrimonio Histórico Construido, en sus vertientes pública y privada.

Se fija como objetivos la adquisición de las bases teórico-metodológicas de la disciplina y las aplicaciones que ofrece en el campo de la

investigación, así como valorarla como una eficaz herramienta en la gestión y conservación del patrimonio.

Más información:
<http://arqueologia.asmoz.org>

Derechos Humanos

El 20 de diciembre a las 19 horas en la Casa de la Paz de Aiete, en Donostia-San Sebastián, se dará una charla sobre *País Vasco y conciliaciones de los derechos humanos de motivación política. Verdad, justicia y reparación*. Será impartida por Andrés Krakenberg, miembro de Argitz, Asociación Pro Derechos Humanos, entidad que colabora con la Fundación Asmoz en la organización del acto como asimismo lo hace la Casa de la Paz.

ATEJOKA037

ABENDUA DICIEMBRE DECEMBER 2011

JESUS ALTUNA

“On Jose Migelek gauza ugari lapurtu zion heriotzari”

On Jose Migel Barandiaran hil zela hogei urte betetzen dira 2011eko abenduaren 21ean, eta efemericadeaz baliatuta, Ataungo jakintsu handia hoberen ezagutu zuen pertsona den Jesus Altunak Barandiaranen gain hitz egiten digu. Hamaika ordu eman zituzten elkarrekin euskal leizeak ikertzen, egun indartsua dugun arkeologia espezialitatearen oinarri sendoa jarri.

Noiz ezagutu zenuen On Jose Migel?

Iparraldetik hona etorri zenean, 1953an. Gasteizko Apaizgaitegian nengoan, Teología ikasten. Iritsi eta zenbait egunetara hitzaldi bat eman zuen Apaizgaitegian. Oso interesgarria iruditu zitzaidalako galdera pare bat egin nion eta orduantxe izan zen gure arteko lehendabiziko harremana.

Zer nabarmenduko zenuke gehien bere nolakotasunetatik?

Bere buruarekiko oso latza zen, austeroa. Hipotesiak eta teoriak egiteko orduan neurri handikoa zen. Eta besteenganako beti zegoen prest, laguntzeko eta irakasteko.

Etnografoa, antropologoa, arkeologoa izan zen On Jose Migel...

Antropologiak, zentzu zabalean, beste biak batzen ditu. Berak, batez ere, etnografía eta historiaurrea landu zituen. Bainan nik etnografía lana azpimarratuko nuke. Zergatik? azken finean, industu zituen aztarnategiak aztertu izan ez balitu ere, hor segituko zuten, zenbait salbuespenekin, beste ikerlari batzuen zain. Bainan etnografía mailako errerealitatea galtzean zegoen. Berak, gaztea zela, mitologia bizirik

ezagutu zuen. Alde horretatik, XX. mendeko testigu aparta izan zen eta ohartu zen mundu hura hiltzen ari zela. Berak jaso izan ez balitu hainbat eta hainbat mito, legenda, esaera zahar eta ipuin ezagutu gabe galduko ziren. Horregatik diot askotan, On Jose Migelek gauza ugari lapurtu ziola heriotzari, eta hori da gizaki batek buru dezakeen lorpenik ederrenetakoa.

Jakin izan zuen talde egiten, ezta?

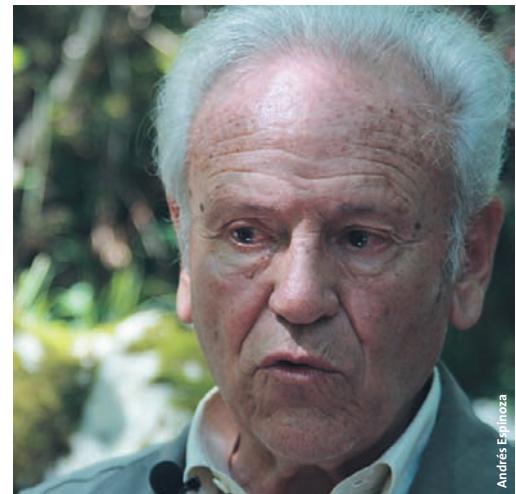
Historiaurreko lanak oso ongi egin dira Euskal Herrian eta hori On Jose Migelek talde bat sortu zuelako lortu da.

Nafarroako Unibertsitatean irakasle izan zenean, berriz, Etniker talde bat sortu zuen. Euskal Herriko mapa etnografiko orokorraren asmoarekin ziharduen Barandiaranek eta Nafarroan gorputzu zuen lehen Etniker taldea. Geroagokoak dira Araba, Bizkaia, Gipuzkoa eta Iparraldekoak. Talde horiek oraindik ere lanean dihardute.

On Jose Migel nolako espektadorea izan zen, luze bizitzen egokitutu zitzaiotz euskal gizarteari dagokionez?

Espektadore ona izan zen. Hori ez zuen inoiz alboan utzi. Gaurkotasunean bizi zen.

Gogoratzen dut Barandiaran, Apellaniz eta hiruok Erreenteriako Aizpitarten indusketan ari ginela gertatutakoa. Urte batzuk lehenago, Apaizgaitegian Pio XIIri buruz laudorioak besterik ez zigutzen esan eta guk santutzat hartzen genuen gizon hura. Aizpitarteko lana amaituta afaltzen ari ginena gau batean nazismoari buruz ihardun genuen. On Jose Migelek adierazi zuen elizak ez zuela behar bezala erreakzionatu faxismoaren aurka, ez zuela salatu. Irudi eredugarritzat Pio XI eta bere

Andrés Espinoza

entzikliko “Mit Brennender Sorge” hartzan bazuen ere, Pio XIIrentzat hitz gogorrak izan zituen. Apellanizek aita santuaren jarrera nolabait zuritzearren, haren jokaera kalte handiagoak ekiditeko izan zitekeela esan zuen. “Horrek ez du balio” erantzun zion fermuki On Jose Migelek. Txunditura utzi gintuen. Hirurogeigarren hamarkadan ETaren ekintzak bortizkeriaren bidetik jo zuenean erakundearen kontra jarri zen. Lehendabizi, arrazoi etikoengatik. Baina baita arrazoi politikoengatik ere, bortizkeriak Euskal Herriari ondorio txarrak urte askotarako ekarriko zizkiola iragarriz. Eta hala izan da. Horretan, beraz, erne egon zen On Jose Migel.

Eta nola ikusten zuen etorkizuna?

Harrigarria badirudi ere, optimista zen, oso. Gizakiak bere bidea aurkitzen jakingo zuela zioen. Oso begi onekin ikusten zuen Europako batasuna. Eta esaten zuen batasun horrek gerra baztertu duela kontinentetik.

Eta Euskal Herriari buruzko geroari buruz?

Antzerakoa zioen. Herri zahar honek gorabehera handiak izan dituen moduan –aro txartzat, ahaide nagusiei zegokiena zeukan; edertzat, aldiz, Santimamiñe, Altzerrri, Ekaingoak- Euskal Herrira garai hobeak etorriko zirelakoan zegoen, bakea nagusi egingo zela eta gure gizartea aurrera joko zuela iragarriz. Herri hau ez zela hilko, inolaz ere.

Josemari Velez de Mendizabal

Elkarritzeta osoa: www.euskonews.com/6o6zbk/

La entrevista completa está disponible en euskera y castellano en la dirección mencionada.

MARÍA ELÓSEGUI ITXASO

Derechos Humanos y pluralismo cultural

A la vista de sucesos como el rechazo a la construcción de mezquitas, la pretensión de multar o prohibir el burka, o la resolución del Tribunal Europeo de Derechos Humanos sobre la prohibición de los crucifijos en las escuelas italianas, nos invade la impresión de que nos hallamos en un mundo contradictorio en el que falta un modelo coherente de relaciones entre el derecho y las culturas. De ahí que en sucesivas ocasiones haya que insistir en la necesidad de un modelo basado en la interculturalidad. Eso supone afirmar que en las sociedades democráticas debe haber un elemento que nos une a todos, unos valores comunes, que son exigibles a todos y todas: dichos valores están por encima y atraviesan en cierta manera a todas las culturas, tanto las regionales o propias, como las culturas importadas a raíz de la inmigración.

El modelo de la interculturalidad impone exigencias a todos, a los ciudadanos de dentro (o los ciudadanos de origen) y a los nuevos ciudadanos.

En realidad, el modelo jurídico español protege la interculturalidad porque establece una legislación permanente de respeto a la diversidad autóctona (diversidad regional, lingüística y de derecho foral en materias civiles) y permite el desarrollo legislativo de leyes especiales protectoras de ciertas minorías, como las minorías religiosas.

Este punto de partida legal y filosófico, aunque pueda parecer teórico, es imprescindible para resolver los problemas concretos. Ante la

insistencia de la necesidad de unos valores comunes compartidos, se plantean las cuestiones lingüísticas que afectan también a los nacionales españoles y no sólo a los extranjeros. La lengua es una parte muy importante de la identidad cultural. En la cuestión lingüística se trata de compaginar el enmarque constitucional con el principio de diversidad propio del uso de las lenguas autonómicas en España, junto con la libertad de los propios ciudadanos españoles dentro de las obligaciones constitucionales. ¿Qué lenguas exigimos legalmente a los extranjeros o a quienes quieren adquirir la nacionalidad española, como elemento aglutinante? ¿Qué papel concede el derecho en esa situación a las lenguas regionales? También cara a los propios autóctonos, ¿hasta dónde rige la obligación de conocer el español?, y ¿hasta dónde pueden ser obligados los ciudadanos de las Comunidades Autónomas a conocer las lenguas regionales? ¿Qué aspectos entran en el principio de libertad y cuáles en la obligatoriedad?

En relación con el pluralismo cultural debido a la inmigración, siguiendo el modelo proporcionado por el interculturalismo, distinguiremos los ámbitos en que se deben respetar la propia identidad cultural, en materias como la libertad religiosa, derechos lingüísticos, integración laboral, integración en la ciudadanía, fomentando al máximo la participación política y el diálogo. Frente a ello se debe educar a todos los ciudadanos, autóctonos e inmigrantes, en el respeto y conocimiento de la Declaración Universal de Derechos Humanos. Desde esa

perspectiva no se deben fomentar esas situaciones en las que se da una subordinación de la mujer al hombre porque violan el principio de igualdad, que es básico en las declaraciones de derechos.

Se debe de distinguir los ámbitos que pertenecen a los derechos de cada individuo, como por ejemplo, el de la libertad religiosa y la libertad de conciencia (aquí se situaría el derecho a una alimentación respetuosa con las prácticas y creencias de cada uno), y el derecho a la enseñanza de la religión.

En segundo lugar, debemos distinguir el respeto a costumbres distintas de las mayoritarias, si no son contrarias a los derechos humanos, y no contravienen la libertad de los demás, ni el orden público. En el modelo intercultural se situaría en este nivel el uso del velo o chador en la escuela (nos referimos al pañuelo que no tapa la cara, y no al burka), así como la manifestación de símbolos religiosos de cualquier tipo en el espacio público, cuando se usan individualmente. Las instituciones públicas, edificios de la Administración Pública, Centros Estatales de titularidad pública no deben emplear símbolos religiosos en sus aulas, clases, salas etc.

En tercer lugar, estaríamos ante algunos supuestos de concesión o de excepción de la regla general por motivos religiosos, cuando no se daña la salud, y se respeta el principio del interés del menor.

En cuarto lugar, se afrontan las situaciones o costumbres no tolerables bajo ningún concepto, como por ejemplo la mutilación genital o ablación; en primer lugar y fundamentalmente por ser contrarias a los derechos humanos, y en segundo lugar por ser ilegales en territorio español, es decir contrarias a nuestro ordenamiento jurídico.

Paperetik sarera

www.euskomedia.org

Indalecio Prieto Tuero

A. Cuesta

Sariez, urteurrenez eta eskeez

Euskal Herritik kanpoko erakunde batek euskararen eta euskal kulturaren sustapenaren alde egindako lanaren aitormenez, ENE Saria eman ohi du Eusko Ikaskuntzak urteroko abenduaren 3an. Aurten, seigarren ENE Saria Madrilgo Euskal Etxeari egokitu zaio. Elkarteko horrek hiriburuan bizi diren euskaldunak biltzen ditu eta, XX. mendearen hirurogeita hamarreko urteetan sortu bazen ere, esan daiteke baduela halako jatorri ospetsu bat 1713an sorturiko "Real Congregación de Naturales y Originarios de las tres Provincias Vascongadas" haren oinordekotzat hartzen badugu. Loiolako San Ignazio elizan,

"Euskaldunena" ere deiturikoan kokatu ziren, Printze kalean. Erakunde horren historia oso ongi laburrik ageri da Auñamendi Entziklopedia "Eusko Etxea-Hogar Vasco de Madrid" sarreran. Hil honetan zuzen irits daiteke bertara www.euskomedia.org webeko Atejoka lehiotik.

Eusko Ikaskuntzak 93 urte betetzen ditu: 1918ko abenduaren 22an sortu baitzen. Ia ehun urteko erakunde honen ideiak eta egiteko historikoa deskribatzen dituzten material askoren artean, urtemuga honetarako 1998an egindako aurkezpen labur bat berreskuratu dugu, 80 urte bete zituenekoa. "Eusko Ikaskuntza.

"Scientific Institution" izenburupean, orri gutxi batzuetan ondokoak erakusten dira: erakundearen barne egitura, dagozkion hiru esparruetan egindako lana (ikerketa, irakaskuntza eta jendarteraztea) eta erabilitako baliabideak, hala tradicionalak nola berriak, orduan abiarrazten ari zirenak. Atzerako begirada bat, azken hamahiru urteotan ibilitako bidearen balantza egiteko.

Eta hona beste urteurren baten atarian gaudela: datorren otsailean Indalecio Prieto Tuero bilbotar politikariaren heriotzaren berrogeita hamargarren urteurrena ospatzen da. Munta handiko jardunaldi batzuek hainbat historialari bilduko dituzte

kazetari eta ministro sozialistaz hitz egiteko. Atariko gisa, Euskomedien Manuel de Irujo funtseko dokumentu bat berreskuratu dugu: Blanca eta Constancia Prieto politikariaren alaben esker oneko txartela, 1962ko otsailean Mexikotik Manuel Irujori bidalia haren heriotzagagatik erakutsitako dolumina eskertuz.

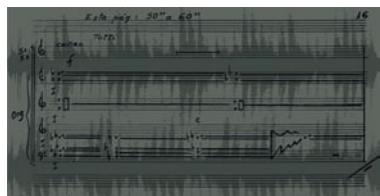
Eta eguberri ohar batez amai dezagun. Oiartzungo Olentzeroarekin ateratzeko animatzen dugu, abenduaren 24ko goizean baserri aldeetan gabonsari eskean kantari aterako diren haur eta helduekin batera. Euskomedia Fundazioak 2009an ekoizturiko Negua ospatuz dokumentalaren zati bat da.

ITZIAR LARRINAGA CUADRA

Música y creación actual, a debate

• Qué es componer? ¿La obra musical nace desde el sentir o desde la técnica? ¿Qué relación se establece entre el compositor y el intérprete? ¿Y entre el compositor y el oyente? A estas y a otras preguntas se respondió en el *Encuentro con la música y la creación actual*, organizado por la Sección de Música de Eusko Ikaskuntza el pasado 25 de noviembre y que contó con la colaboración del Vicerrectorado del Campus de Bizkaia de la UPV/EHU y el Conservatorio Juan Crisóstomo de Arriaga, donde tuvo lugar el acto. Los compositores Félix Ibarrondo, Agustín González Acilu, Teresa Catalán, Ramón Lazkano, Gabriel Erkoreka y Joseba Torre fueron los principales invitados de una tarde que comenzó con la presentación del nº 18 de *Musiker* a cargo de Jon Bagüés, Itziar Larrinaga y Aintzane Cámara.

Editado por esta última, el nuevo número del Cuaderno de la Sección de Música de Eusko Ikaskuntza es un extenso monográfico en torno a la composición musical actual. Acoge, de manera especial, trabajos sobre compositores vasco navarros, tales como Bernaola, González Acilu, De Pablo, Ibarrondo, Catalán, Lazkano, Torre y Laboa. Asimismo, incluye artículos sobre Villa Rojo,

Panisello y Aguirre, además de trabajos más generales de índole estética o técnico-compositiva. El número se cierra con una completa bibliografía sobre la creación musical actual en España, principalmente, sobre la denominada generación de compositores del 51 –en rigor, se trataría de la generación de 1931 y comprendería los autores nacidos entre 1924 y 1938–.

No cabe duda de que el volumen constituye una valiosa aportación a la comunidad científica, dada la escasa literatura existente en torno a este tema de actualidad en el País Vasco. Jon Bagüés, director de Eresbil-Archivo Vasco de la Música, ratificó en su intervención inicial la necesidad de reflexionar y escribir sobre el pensamiento y la música de nuestros creadores. En este sentido, la Sección de Música se felicita por la conclusión de este ambicioso proyecto, que responde a su compromiso con la composición musical en Euskal Herria.

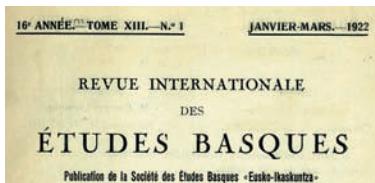
Acto seguido tuvo lugar la mesa redonda con los compositores invitados. El moderador, Joseba Torre, propuso para el diálogo amplios y diversos temas, tales como el proceso creativo desde la experiencia personal, la importancia del maestro en la enseñanza de la composición, la relación compositor-intérprete, la gestión de la interpretación de las nuevas obras, su grabación y edición en partitura, y el rol de la musicología en la divulgación del trabajo de los creadores actuales. Se trata de cuestiones que tuvieron respuestas dispares, incluso antagónicas, como consecuencia de la diversidad generacional, estética y estilística de los integrantes de la mesa.

El pianista Alfonso Gómez puso el broche de oro a la jornada. Tuvimos el placer de acceder a todo aquello de los compositores que no puede decirse con palabras y que es precisamente su música. En la primera parte del recital que nos ofreció escuchamos *Retratos y transcripciones* –Cuaderno III– de De Pablo, *Five on Five* de Catalán; *Dualismos* de Larrauri y *Sorginkeria* de Torre; en la segunda parte, *Límites II* de González Acilu, *Mundaka* de Erkoreka, *Laugarren Bakarrizketa* de Lazkano y, para concluir, *Iris* de Ibarroondo: un programa preparado *ex profeso* para la ocasión y que constituye un meritorio documento de la música actual para piano de autores vasco navarros. La Sección de Música aplaude la entrega de este gran pianista al proyecto y lo felicita públicamente por su extraordinaria interpretación. Ofrece también su enhorabuena a todos quienes han hecho posible *Musiker* 18. Mila esker!

Música y creación actual = Gaurko musika eta sorkuntza / Aintzane Cámara Izagirre, ed. lit. – 560 p. : ir.; 24 cm. – En: *Musiker. Cuadernos de Música / Eusko Ikaskuntza*. – Donostia. – N. 18 (2011). – ISSN: 1137-5470 (ed. impresa); ISSN: 2174-551X (ed. digital).

www.eusko-ikaskuntza.org/es/musiker

Gertatu
zen

RIEV, Eusko Ikaskuntzaren organo berria

La RIEV, nuevo órgano de Eusko Ikaskuntza

La RIEV, nouvel organe d'Eusko Ikaskuntza

1 921 urtearen amaieran, RIEV (Eusko Ikaskuntzaren Nazioarteko Aldizkaria) titulartasuna Eusko Ikaskuntzari transferitu izana jakitera eman zen. Haren sortzaile eta zuzendaria Julio Urkixo Ibarra filologo bizkaitarra zen. Elko Lehendakariordea ere zen Urkixok 1907an sortua zuen, egoitza

Donostian eta Parisen zuela. Haren asmoa: era guztietako ikerketak sustatzea euskaldunen hizkuntza, folklore, historia, antropología, bibliografía, literatura, paremiología eta abarri buruz.

Urkixok, nazionalismo kientzialaren artean harreman onak zituelarik, ospe handieneko ikertzaile eta artikulugileak –bereziki hizkuntzalaritzaren alorrekoak– erakarri ahal izan zituen RIEVeko orrietara.

Un regalo de prestigio

Tal como han señalado diversos historiadores, la RIEV fue precursora en cuanto a aspiraciones,

fines y pluralidad ideológica de Eusko Ikaskuntza, fundada once años después que la revista. Para la Sociedad de Estudios Vascos, la cesión de la RIEV a finales de 1921 resultó un espléndido regalo que proyectó su nombre y le otorgó un incuestionable prestigio.

El primer número editado en esta nueva etapa (RIEV, 13.1) reunía a una brillante nómina de autores: Julio de Urquijo, Telesforo de Aranzadi, Hugo Schuchardt, Enrique Eguren, José Miguel de Barandiaran, Leoncio Urabayen y Esteban de Garibay. El ejemplar fue distribuido gratuitamente a todos los socios, a quienes se ofreció la suscripción casi a mitad de precio.

Compromis solennel

Dans le bulletin de la Société du dernier trimestre de 1921 il était annoncé en grand caractères que la *Revue Internationale des Etudes Basques* faisait partie des publications de la Société. Dans un éditorial, celle-ci se compromettaba à investir les efforts économiques et “la coopération personnelle des éléments les plus respectables d’Eusko Ikaskuntza” pour que la revue ne perde rien de la qualité et de la rigueur que lui avait donné son fondateur.

De trimestrielle jusqu'en 1936, la RIEV passa à être publiée deux fois par an à partir de sa seconde étape (1983).

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

Bekak

2012 urtarrila 1

Eusko Ikaskuntzak ikerketa lanak burutzeko laguntzen deialdia ireki du

Eusko Ikaskuntzak, urtero lez, Euskal Herria eta euskal kultura oinarri duten ikerketak sustatzeko laguntzak eskuragarri jarri ditu. Ikerlanak egiteko diru laguntzak banakakoei nola taldeei zuzendu ohi dira.

Ikerketa-proiektu horiek aurkezteko ezaugarrien artean, berriak, originalak eta argitaragabeak izateaz gain, beste lan baten zati edo isla zuzen ere ezin dira izan, diruz lagunduta egon edo ez. Esleituriko diru kopurua ez da 1.600 eurotik gorakoa izango eta lanak burutzeko epea urtebetekoa izango da.

Eskabideak 2012.ko otsailaren 27a bitartean aurkeztu daitezke korreo elektronikoz bekak@eusko-ikaskuntza.org helbidean edota Eusko Ikaskuntzak dituen bulegoetan CDan El Beketarako dela adieraziz.

[\[+\] Informazio gehiago](#)

inprimatu

lagun batu bidali

Berriak

 Agenda

 Euskonews

 Prentsa gunea

 Asmoz ta Jakitez Berripapera

BERRIAK ETA AGENDA | berriak

ENE 2011 SARIA

2011 abendua 26

Julio Elejalde Madrilgo Euskal Etxeko presidenteak Nestor Basterretxeak eginiko anagramaren erreprrodukzioa jaso du, Eusko Ikaskuntzako lehendakaria den Jose Mari Muñozaren eskutik. Aurtengoan ENE 2011 sariaren irabazle Madrilgo Euskal Etxea suertatu da euskararen erabilera eta ikasketa sustatzeko egindako lanagatik. Madrilgo Euskal Etxeko presidentearekin batera Gorka Alvarez euskara arduraduna izan da Eusko Ikaskuntzako Donostiako egoitzan eta azken honek azaldu duenez, 123 ikasle dituzte euskaltegian, 6 mailatan banatuak eta 3 irakasleren. Euskara ikasteko interesa duten pertsona hauen profila oso desberdin da; euskara tituluren bat atera nahi duten eta Madrilen bizi diren euskaldunak, erakunde publiko desberdinetan lan egiten duten pertsonak, interesa eta gogoa dutenak eta txinatar batzuk ere. Madrilgo Euskal Etxeak duela 33 urte ireki zituen atea eta ordutik Madrilen diren euskaldunen bilgune izan da. Euskara eskolez gain, Korrika, Euskal Orfeoia, euskarazko mezak, umeentzako ekimenak eta beste hainbat aktibitate antolatzen dituzte.

Euskararen Nazioarteko Eguna (ENE) 1949an Eusko Ikaskuntzaren baitan sortutako ekimena da. Urtero, abenduaren 3an, euskal hizkuntzaren unibertsaltasuna aldarrikatzea du xede. Orain dela 6 urte, Eusko Ikaskuntzak ospakizunari bultzada berri bat ematea erabaki zuen eta horretarako ekimen ugari prestatu izan ditu. Horien guztien helburua euskal hizkuntzaren gogoa berpiztea izan da, bai gizarteko alderdi berrietan zein XXI. mende hasiera honen komunikazio plataforma menderatzaleen artean.

inprimatu

lagun batu bidali

Euskomedia. Kultura Topagunea

Jaien egutegia-n bakarrik bilatu

Hasiera > Jaien egutegia

Jaien egutegia

Euskal herrietako jai eta ospakizunak.

Negua ospatuz. Calor, color y ritmos del invierno.

Dokumental ikusgarria, gure proposamen berria da.

San Nikolas Txiki

Las Mañas

Marijesiak

Damborrada

Haur Damborrada

Kaldereroak

Santa Agueda

Inauteriak

Lantzeko Inauteria
Momotxorroak

El Porretero

Maskarada

La pasión de Balmaseda

Hondarribiko eraistea
eta prozesioa

Juicio a Judas y procesión
del rosquillón
en Samaniego

Bajada del Ángel en Tudela

Ernioko Via Crucis

Ollentzero
Dios te Salve
Auto de los Reyes Magos

Euskomedia Fundazioak eta Eusko Ikaskuntzak gure herriko neguan ospatzen ohi diren jaien hautaketa bat jasotzen duen dokumentala egin du.

Gure egutegik unerik berezienenen ikus-entzunezko deskribapen hutsa izango balitz, ekarpena ez litzateke orain arte dakigunetik haratago helduko. Berritasunetako bat da kalitate handiko irudi iradokitzaileak erabiltzen dituela, eta horiek abiapuntutzat hartuz, zenbait gako ematen dizkigula sakonago aztertzeko udazkenetik udaberri arteko zubi-lana egiten duen urtaroko ospakizun nagusiak noiz, nola eta zergatik egiten diren.

Dokumentala gustura ikusteko modukoa da. Dena den, helburua ez da hura pasiboki ikustea. Haratago iritsi nahi da. Ikusleak animatu nahi dira ondare immaterial horren pieza bakoitza azter eta interpreta ditzaten, beren kabuz. Horretarako, anima daitezela horiek aztertzen.

Negua ospatuz. Calor, color y ritmos del invierno. Dokumental ikusgarria, gure proposamen berria da.

Fondoak

- Auñamendi
- Liburu eta aldizkariak
- Euskonews aldizkaria
- Agiri fondoak
- Euskal Kultura 1900-1975
- Kantutegia
- Multimedia

Jaien egutegia

- Euskal Bibliografia
- Monografikoak

Monografikoak

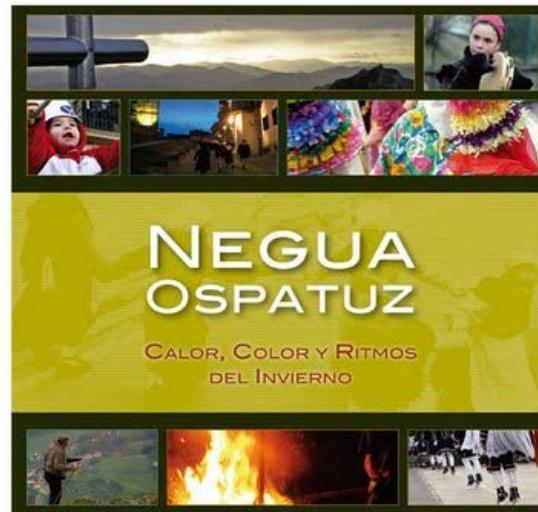

Manuel de Irujo

Juan Garmendia
Larrañaga

→ Ikus monografiko guztia!

Jaien Egutegia direktorioa

- Jai mota
- Jaieguna
- Leku izenak
- Ospakizun data

simyo CREA TU TARIFA DE MÓVIL

100MB
300MB
1GB
2GB
4GB

PAGA LO JUSTO

Nor gara | Pribatutasun politika | Lege oharra |

euskomedia@euskomedia.org © 2002-2013 Eusko Ikaskuntzaren Euskomedia Fundazioa

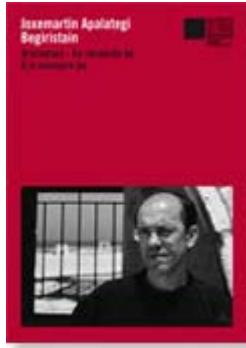

ARGITALPEAK | monografiak

Antropologia-Etnografía

Joxemartin Apalategi Begiristainen oriomenez = En recuerdo de Joxemartin Apalategi Begiristain = À la mémoire de Joxemartin Apalategi Begiristain

FITXA

Egilea(k): Rosa García Orellán, Aitzpea Leizaola, Inmaculada Sánchez Martín, ed. apail.

Publikazioa:
2011

Ezaugarriak:
335 or. : ir. ; 24 cm.

ISBN:
978-84-8419-218-3

On-line - Alea deskargatu

LABURPENA

Joxemartin Apalategi Begiristainek, kultura sormena eta asmakuntza ezagutzen zituen antropologoak, euskal kulturaren iraunkortasuna eta berritze ahalmena azpimarratu zituen. Irakasle zen aldetik, landako lana bizipen pertsonalen eta zuzenen espaziotzat hartzen zuen, funtsezkoa, ikertzailearen ulermenerako. Honako lerro-arteak balio beza bera eta bere ekarpenean intelektuala ezagutarazteko eta aitortzeko.

ARTIKULUAK

IZENBURUA	[+]
Rubio-Ardanaz, Juan Antonio Joxemartin Apalategi Begiristain: cultura irauteko borondatea eta berritzeko gaitasuna = La cultura como voluntad de permanencia y capacidad de innovación en Joxemartin Apalategi Begiristain	
Apalategi Begiristain, Jokin Ahozkotasunetik euskal hirian murgildu zen antropologoa	
Apalategi Begiristain, Jaione Joxemartin gogoan	
Laborde, Denis De l'inventaire des traditions à l'action située: analyser le bertsularisme après Joxemartin Apalategi	
Sánchez Martín, Inmaculada Joxemartin Apalategi: recuerdos desde la memoria	
García-Orellán, Rosa "La Compañía" y el acercamiento a un personaje tabú en el terreno de campo	
Leizaola, Aitzpea Antropologoa etxean	
Apaolaza, Txemi Breve reflexión sobre experiencias de "trabajo de campo"	
Homobono Martínez, José Ignacio Explorando los campos de asfalto. Los trabajos y los días de la antropología urbana en Euskal Herria	
Rubio-Ardanaz, Juan Antonio	

BILDUMAK

Congresos de Estudios Vascos

Revista Internacional de los Estudios Vascos, RIEV

Fuentes Documentales Medievales del País Vasco

Koadernoak

Eleria. Euskal Herriko Legelarien Aldizkaria

Manuel Lekuona Saria

Eusko Ikaskuntza-Euskadiko Kutzaren Giza, Kultura, arteak eta Gizarte Zientzien Saria

Lankidetza Bilduma

Colección Barandiaran

CDHCPV

ARGITALPEN KORPORATIBOAK

MONOGRAFIAK

Eusko Ikaskuntzaren Monografíak

Beste argitalteak

ARGITALPEN ELEKTRONIKOAK

Euskonews

Eusko Ikaskuntzaren Kongresuak

Baliabide Pedagogikoak

Beste

PARTITURAK

J. GARMENDIA LARRAÑAGA BILDUMA

EPUB LIBURUTEGIA

Etnografía de las formas de economía: distribución del pescado y correspondencia con una pequeña producción de mercado (Abra del Nervión, Euskal Herria)	
Leizaola Calvo, Fermín Cabañas tumulares en la Sierra de Andia (Navarra)	
Valle Murga, Teresa del Time and Space in the Elaboration of the Present: the Basque Case	
Beguiristain Gorpide, María Amor Etniker. Un proyecto de investigación sobre la cultura del Pueblo Vasco	
Garmendia Larrañaga, Juan Festa ospakizunak. Egun eta atzoko berri batzuek	
Vivas Ziarrusta, Isusko Joxemartin Apalategi eta Jorge Oteiza; goian bego. Lan-metodoaren gakoak eta ardurak: ikerlari, artista eta antropologoaren kezkak	
Egaña-Goya, Miren AEBtako artzaintzaren adibide bat. Pete Cenarrusarekin elkarrizketa	
Otamendi, Andoni Bertsolaritza. Politikaren diskursoa 2001eko Txapelketa Nagusian	
Etxebarria Ayesta, Juan Manuel Joxemartin Apalategi Amalur semea	
Erkoreka Barrena, Anton Joxemartin Apalategiren bibliografia osoa	
Analytic Summary	

[inprimatu](#) [lagun batu bidali](#)

BARRUTI PIBBATURA [

] pribatutasun politika | legal oharrak | Elri buruz | horremanak | gogokoei erantsi

ei-sev@eusko-ikaskuntza.org © 2005 Eusko Ikaskuntza

Euskonews

Euskonews Gaztea

Euskonews Multimedia

606 zenbakia

2011/12/23 -

2012/01/06

<< AURREKO ZENBAKIAK

HURRENGOA >

>

HARPIDETZA

RSS

> Portada > Elkarrizketa > Gaiak > Kosmopolita > Atzoko Irudiak > Art Aretoa > Artisautza > Euskobooks > Irratia > Efemericdeak > Ikusmiran

Iñaki Perurena / Harrijasotzailea

"Harriak jarri nau Euskal Herriaz jabetzearen bidean"

Josemarie VELEZ DE MENDIZABAL AZKARRAGA

Iñaki Perurena izena aipatzearaz batera entzulearengan gizon indartsu baten irudiak hartzen du forma. Halaxe da, bai. Eta esan liteke hortik hasi zela dena...

Baina Iñaki Perurena harrijasotzailea izateaz gain beste gauza asko ere bada, eta egun —euskar gazartean galdeztuko bagenu Iñakiren nortasunaz— auskalo zer aterako litzaiguken, izan ere leitzarraren mugaketa burutzea ez da bat ere erraza.

Iñaki Perurena, dena den, harriarekin erlazionatu behar dugu, derrigorrez. Iñaki eta harria.

Iñaki, harria eta herria.

Harrizko Iñaki eta Euskal Herria.

Behin izan zen herri txiki bat, harkaitzez inguratua bere osotasunean, zerurako bidean ezik... Eta han munduratu zen harria mederatzerako ailegatuko zen mutikotxo bat. Jaiotzeaz bat harrizko ote zen itaundu zuen batek baino gehiagok...

Leitzan gaude, Nafarroako mendialdeko herritxo honetan. Esan genezake aizkolari herria ere badela. Osaba bat aizkolari txapelduna izan zen bere garaian. Iza nuen zortetxo apur bat, aitonarekin nik hamar urte bete arte harreman polita izateko. Aitonak bere kontutxoak azaltzen zizkidan, baserri lanetan astotxo batekin ibiltzen zen garaikoak. Eta uste dut aitonaren ipuin haietatik txertatutako zerbaite dela harrieikiko nire harremana eta harreman hori izateko modua ere. Aitonari ere zor diot bertsolaritzat kutsua, munduari behatzeko patxada, bizitza-filosofia bat. Uste dut denoi gertatzen zaigula gurasoak lanean ari direnean aitonamonekin denbora gehixeago ematea —baita orain ere— eta niri aukera hori bikain egokitut zitzaidan.

Aita zorrotza zen. Aitonak, berri, begia ixten zuen. Eta pikardia horrek kutsuxoa utzi zidalakoan nago. Aitonak esaten zidan "Hik, Iñaxio izena ez baino akzio behar huen, akzio". Beraz, ni giro horretan sortu nintzen. Leitza herriko etxe batean jaio arren laborantzan ihardutenean, baserri lanetan. Eta gogoratzen dut hamar urte inguru nituenean, harria lantzen ari zen Leitzako hargin batengana aitonarekin hurbiltzen nintzela eta harriari heldu eta altzatu nahian ibiltzen nintzela. Gauean oheratzekoan harriak nire bularraldean utzitako arrastoak ikusten nituen harroxko samar. Horiek izan ziren nire hasieratxoak.

**Bizkaiko Foru
Aldundia
Diputación
Foral de Bizkaia**

> Traducción al español

> Audioa entzun

> Audioa gorde

Egilea

> Josemarie VELEZ DE MENDIZABAL AZKARRAGA

Argazkiak

> Andres ESPINOZA

Iñaki Perurena (Leitza, 1956)

Harrijasotzaile. Aktore lanak egiten ditu eta horrez gain, bertsolari, poeta eta eskultore ere ibili da. Harakina lanbidez, eta ezagun egin duten aipatutako beste jardun horietaz gain, historiazalea ere bada. Ezkondu dago eta hiru seme-alaba ditu.

Esku batekin 250 kiloko harria hirutan altzatzeko gai da, eta 200 kilokoarekin, berri, lautau. Esku batez altzata duen harriak handiena 267 kilokoa da, bi esku, aldi, 320 kilokoa. 1990ean, harri jasotzearen munduko marka hautsi zuen 315 kiloko harria altzatu zuenean.

Telebistan ere aritu da, aktore eta aurkezle, baina batez ere Goenkalean Imanolen papera egiteagatik da ezaguna. Ondorengo saio hauetan parte hartu du: *Euskal Herrian Barrena, Goenkale, Herriko Plaza, Piratak*.

Iñaki Perurenaren seme Iñaxio ere harri-jasotzailea da, eta Iñaki hari laguntzen aritzen zaio harri-jasotzea saioetan.

Peru-Harri Iñaki Perurenak Leitzan harriari eskainitako museoa da.

Lan hau Creative Commons Aitoru-Ezikomertziala-PartekatuBerdin 3.0 lizenziapean dago

Lotutako artikuluak

>

Mutikotxo hark harritzarrak jasotzeari ekin zionean ahoa bete hortz uzten zituen denak...

Gertatutako zitzaidan aitak ez zuela nik harriak altxatzea nahi. "Urratuko hau, kalte egindo dik" esan ohi zidan. Eta nik barruan neraman harriak jasotzeko grina eta ezkutuan ibiltzen nintzen. Konplizitate puntu bat amarekin nuen. Aitak niri gogoak kentzearren istorio bat kontatzen zidan, lehen ere Leitzan Joxe Mari "Motz Gorria" izeneko gizakume bat harriak jasotzen ibili zela ziona. Oso indartsua bide zen. Lau lagunen artean haren bizkar gainean harri handi bat jarri ondoren, Joxe Marik bizkarrean eraman zuen, baina eginiko esfortzuarekin zainen bat eten egin zitzai eta hartatik odolustuta hil bide zela zioen aitak. Gerora, aita hil ondoren, pasadizo hura egia ote zen galdezkia ibili nintzen eta badirudi baietz, hala jazo zela. Leitzan bere garaian bi harri omen ziren: bat, jasotzen ibiltzeko eta bigarrena lagunen artean handik hona eramateko.

Aitak amore eman behar izan eta nik urteak eman ditut harriekin. Orain, aldiz, ajeak hasi zaizkit. Eta zaldantzan nago, harriarenak izango ote diren ala urteenak. Oraindik ere segitzen dut harri txikiak jasotzen baina nolabait mendira igotzea bezalaxe da: goraka goazela gailurraren bila ari gara; behin erpinera helduz gero beherantz egin behar dugu derrigorrez, han geratzerik ez dagoelako. Eta ni aspaldi hasi nintzen gailurretik beherantz etortzen. Behin esan nuen harriak jasoz zahartu nahi nuela. Eta momentuz biak egiten ari naiz, jaso eta zahartu, hain zuzen.

Harriak maitatu egiten zituen mutilak eta harriek ere begirunea zioten, euren arteko erlazioetan elkarrekiko zintzotasuna baitzen nagusi...

Nik banekien harriak nire bizitzan tokitxo bat izango zuela. Umetatik jakin nuen harrijasotzailea izango nintzela, ziur nengoengoa horretaz. Beraz, harrijasotzailea izatera abiatu nintzen eta egindakoak hortxe daude, gaizki ala ongi. Alde batetik emaitzak ditugu; beste batetik, berriz, egiteko moduak. Eta une honetan gauden baserri hau bisitatzen eta jendeari adierazten diot, hau dena egin dudala harrijasotzailea baten argazkian antzematen ez diren xehetasunak aurkezteko. Argazkian harrijasotzailearen alderdi fisikoa ikusten da, mutil sendoa, harritzarra jasotzen ari. Eta hortik topikoak sortzen dira. Eta horiek uxatzeko, hau da argazkian ikusten ez den mundua azaltzeko, harrijasotzailearen bilakaera adierazten ahalegintzen naiz. Harriari heldu aurretik pertsonaren baitan diren kezkak zeintzuk diren. Sarritan bi aingeru tipo azaltzen zaizkigu: ona eta gaiztoa. Onak xuxurlatzen dizu lasai egoteko, harria erraz jasoko duzula. Eta berehala datorkizu gaiztoa, ezetz esaten, ez duzula inondik ere altzatuko. Zailena ez da harriaren garaia joan eta hura goraino eramatea. Haren garaia abiatzea erabakitzea da konplikatuena. Aingeru gaiztoa baztertu nahian daramazun borroka hori ez da samurra, zure buruan harria altzatu duzuneko irudia gorpuztu behar baituzu, gai zarela sinestu ondoren.

"Nik mundua harriaren bidetik ikusi dut eta nire mundua harrizkoa da. Eta harriak lagundu dit herria ezagutzen ere."

Harri eta herri oihukatzen zuen kozkortzen hasia zen mutilak. Euskaldunon nobelaren goiburu litekeena zirudien haren eztarrik ateratzen zena...

Nire baserri honetan esaldi bat daukat jarrita, "Harria leihoa eta kabi" dioena. Joxerra Gartziarekin batera liburuxka bat egin nuen nire bertsotxo batzuekin. Eta titulua "Harria mundu, mundua harri" jarri genion. Nik mundua harriaren bidetik ikusi dut eta nire mundua harrizkoa da. Eta harriak lagundu dit herria ezagutzen ere. Ba al dakizu zer den goizean etxetik harriekin ateratzea, adibidez, Erriberarantz bertan saio bat egiteko eta hura amaituta arratsaldean Elantxobera joatea beste erakustaldi bat duzulako? Gure herria aldez alde zeharkatu dut hamaika aldiz, jaia bertatik bertara bizi izanez eta toki bakoitzeko ospakizunetaz jabetuz. Euskal Herria Iparramerika eta Hegoamerikan ere ezagutu dut. Emigrazioko euskaldun horiek nola bizi duten euren herria ikusi ahal izan dut, eta baita ere zer premiak dituzten amerikarrak ditugun euskaldun haiek.

Gerora harri gehiago aurkitu ditut. Aztarnak, gazteluak, ... Zer dela-eta eraiki zitzuten gure arbasoek gaztelu-sareak? Babes premia zuten, nortasun batzuetan nahia... Eta bazirudien gaztelu horien sare urratzeak

Zure iritzia / Su opinión

➤ euskonews@euskonews.com

Euskonews-en zure iritzien berri izan nahi dugu. Bidal itzazu!

Parte har ezazu

➤ [Artikuluak idazteko proposamenak bidal itzazu](#)

Euskonews aldizkarian parte hartu nahi al duzu?

Sariak

➤ [Artetsu Saria 2005](#)

Arbaso Elkarteak Eusko Ikaskuntzari 2005eko Artetsu sarietako bat eman dio Euskonewseko Artisautza atalarenengatik

➤ [Buber Saria 2003](#)

On line komunikabide onenari Buber Saria 2003. Euskonews

➤ [Argia Saria 1999](#)

Asteak elektronikoari Merezimenduzko Saria

nortasunaren desegitea ekarriko zuela. Zirrikituak sortu ziren eta haitatik berezko nortasunak alde egin zuen eta arroza sartu... Harrizko aizkora bat aurkitu nuen baserriko terrenoetan eta galdera asko egin nizkion nire buruari... duela 6.000 urteko gizakiaren errotaraino eraman nindutenak. Badirudi, nahiz eta jakin bideak nolakoa izan behar duen, beti gabiltzala galdezka nondik gatozen eta nora joan behar dugun... Badirudi ere behartzen gaituztela, zoritzarrez, ageria den zerbait etengabe arrazoitzena. Ezagutza horiek harriaren bideak eman dizkit.

Eta *euskal harria* iritsi zen azkenik mutil sendo eta osatuaren eskuetara...

Nik uste dut Euskal Herrian badagoela herritar —ala hiritar?— asko, zorigaitzoz, Euskal Herria zer den ez dakienna. Eta lasai bizi dela. Ez du inork derrigortzen Euskal Herriaren nortasunaz jabetzera eta, beraz, kanpo edota bertako arrotz batek ez du horren beharrik. Nik uste dut ni harriak jarri nauela jabetze horren bidean. Harrotasun eta poztasunez aitor dezaket hori. Bakoitzak bere modua izango du eta nirea harria izan da.

"Nik banekien harriak nire bizitan tokitxo bat izango zuela. Umetatik jakin nuen harrijasotzaile izango nintzela, ziur nengoen horretaz."

Harrizko herri hau nirea da adierazi zion gizon bilakatutako mutilak behin bere buruari, ordurarteko harrienganako grina herriarenaganako ere bilakatuz...

Ni harrijasotzailea naiz. Ohiko kontzepzioak astakilo puntu bat ere jarri dio harrijasotzaileari. Eta lehen esan dizudan bezala, ni kontziente nintzen topikoak hautsi behar nituera. Bainan banekien ere, beste alderdi batzuetan aritz gero oihartzuna nabarmen handiagoa eragin zezakeela nire iharduerak. Harrijasotzaile batek herriari buruzko ideiak plazaratzen dituenean... bihur daiteke herri-jasotzaile. Idazle batek bere artikuluekin zirkatzea normaltzat jotzen da, baina harrijasotzaile batek idazten duenean... zerbait arraro gertatzen ari bide da. Eta irakurlearren arreta pitzen du. Horregatik une batean nire oihutxoa egin nuen, artikuluak harriekin idazten jarraituko nuela azpimarratuz. Eta Peru-Harri egitasmoari ekin nion, oraindik bukatu gabe dagoen artikula idazten ipini nintzelarik.

Herri haren azken harria jartzea zuten batzuek helburua, baina harrietako gizon hark biziki maite zituen bere sustraiak eta azkena amaiera —heriotza— dela protesta egiten zuen, herriaren suspertziale sutsua bihurtzearaino...

Aurten Manuel Irujo Saria jaso dut, euskara eta euskal kultura zabaltzeagatik. Sari bat jasotzeak normalean beterano izatea adierazten du. Eta nik urte mordoxka daramat lantegi berdinian, gertuko eremuan. Horrexegatik ez da hain zaila ni ezagun bihurtzea, berez jorratu dudan esparruan. Bitxikeria batzuk ere gertatu dira. Bizitzak aukerak eman dizkit, harriaren bidetik joan ei direnak. Kirolari bezala nire mugetara iritsi nintzenean, berriz, telebistan aritzeko atea ireki zidaten. Eta badirudi ageriko beste etapa batean hasten naizela, irudien bidez euskal etxeetara sartzen naizeneko etapa. Lehen igande eguerdietan ikusten ninduten marka bat hautsi nahian eta orain astelehen iluntzean, afaltzeko garaian, aktore lanetan. Eta batzuetan lotzen ditut harriak eta telebista.

Gure herri honetan jaio izatearen zortetxoa da hori. Balde bat uretan kolore tanta bat botatzen baduzu eragina egiten du... baina tanta berdina putzu handi batean ez du inork antzemango. Tanta hori ni naiz eta baldea Euskal Herria.

Eta Peru-Harri bezala ezagun bihurtu zen bihotz handiko gizona Harria maitatuz Herria altzatzen ahalegintzen zen, etengabe, itxaropenean...

Munduan milaka hizkuntza eta herri hil zorian daude. Euskaldunok, poliki bada ere, hemen goaz. Gauzak egiten ari dira eta baldintzak aldatzent doaz. Oihartzun txikia zuten hainbat gai eztanda egiteko bidean daudela pentsatu nahi nuke. Atzo beltz zena gaur gris bihurtzen ari ote den. Animoak desberdinak dira. Horrela gabiltzan bitartean itxaropenari helduko diogu.

"Idazle batek bere artikuluekin zirikatzea normaltzat jotzen da, baina harrijasotzaile batek idazten duenean... zerbait arraro gertatzen ari bide da."

Ipuinari ez diogu amaierarik jarri nahi —amaierak muga adierazten baitu— baina protagonistak "puntu eta beste lerrora" agindu ostean, istorioa nola segituko lukeen idazten geratzen gara jakin min...

Titulu batek adierazten du liburuaren barruan aurki dezakeguna. Gauza berdina gertatzen da pelikularekin. Eta nik horixe nahi nuke, titulu bat edukitzea, alegia. Noan tokira joan, urrutira joanda ere, niri tituluak balio izatea nahi nuke nik, edozein tokitan agertzeko. Gaur erabiltzen dugun tituluak ez digu balio. Guk badugu gurea eta hori azaleratzea nahiago nuke. Nahiz eta gure barrurako tituluaren premiarik ez izan, zenbait egoeratan beharrezkoa zaigu. Zergatik jarri behar digute, ez dagokigun titulua? Lehen lerroko titulua badugu, eta horixe da gure etorkizuna.

Irakurleen iritziak:

[Hapidetza / Suscripción](#)

[Quiénes somos](#)

[Política de privacidad](#)

[Avisos legales](#)

[Eusko Ikaskuntza](#)

[ISSN 1139-3629](#)

info@euskonews.com

Laguntzaileak